

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Wytyczne dotyczące wdrażania niektórych przepisów dotyczących etykietowania zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, a także uchylającym rozporządzenie (WE) nr 110/2008

(2022/C 78/03)

Przedmowa i zastrzeżenie prawne

Nowe rozporządzenie w sprawie napojów spirytusowych (UE) 2019/787 zostało opublikowane dnia 17 maja 2019 r. i weszło w życie 7 dni później. Ma ono jednak zastosowanie dopiero od dnia 25 maja 2021 r. w odniesieniu do większości jego przepisów dotyczących produkcji i etykietowania.

Zgodnie z art. 43 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/787 celem niniejszych wytycznych – które mają również zastosowanie od dnia 25 maja 2021 r. – jest zapewnienie ich jednolitego stosowania z korzyścią zarówno dla krajowych administracji, jak i podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze (np. producentów i importerów napojów spirytusowych) w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących etykietowania określonych w niniejszym dokumencie.

Ograniczono się w nich do praktycznego wyjaśnienia przepisów dotyczących etykietowania mających zastosowanie do napojów spirytusowych, w szczególności dotyczących stosowania „nazw prawnych”, „wyrażeń złożonych”, „odniesień”, „mieszanin” i „napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu”.

W tym celu podano w nich kilka niewyczerpujących przykładów, które mają jedynie charakter ilustracyjny.

Niniejsze wytyczne mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich treść nie ma na celu zastąpienia konsultacji z wszelkimi mającymi zastosowanie źródłami prawnymi lub, w stosownych przypadkach, niezbędnej porady eksperta prawnego.

Ani Komisja, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie może ponosić odpowiedzialności za sposób wykorzystania niniejszych wytycznych, ani też nie mogą być one traktowane jako wiążąca wykładnia prawodawstwa.

Niniejszy dokument ma na celu wsparcie przedsiębiorstw i organów krajowych w stosowaniu prawodawstwa w zakresie napojów spirytusowych. Do dokonywania obowiązującej wykładni przepisów UE upoważniony jest jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

O ile wyraźnie nie wskazano inaczej, odesłania do przepisów prawnych wskazane w dalszej części dokumentu rozumie się jako odesłania do rozporządzenia (UE) 2019/787 („RNS”).

Spis treści

1. OGÓLNE ZASADY ETYKIETOWANIA NAPOJÓW SPIRYTUSOWYCH	7
1.1. Przepisy horyzontalne (rozporządzenie FIC)	7
1.2. Zasady przyświecające rozporządzeniu w sprawie napojów spirytusowych	7
1.3. Nazwy prawne	8
1.4. Określenia, które mogą uzupełniać nazwy prawne	10
1.5. Dobrowolne informacje na temat żywności (rozporządzenie FIC)	12
1.5.1. Nazwa środka spożywczego wykorzystanego w produkcji	15
1.6. Surowce do produkcji alkoholu etylowego lub destylatów	15
1.7. Surowce roślinne używane jako nazwy prawne	17
2. WYRAŻENIA ZŁOŻONE	18
2.1. Czym jest wyrażenie złożone?	18
2.2. Warunki stosowania	20
2.3. Przepisy dotyczące etykietowania	21
2.4. Weryfikacja	23
3. ODNIESIENIA	24
3.1. Czym jest odniesienie?	24
3.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania	25
3.2.1. Odniesienia na środkach spożywczych innych niż napoje alkoholowe	26
3.2.2. Odniesienia na napojach alkoholowych innych niż napoje spirytusowe	27
3.2.3. Odniesienia na likierach	28
3.2.4. Odniesienia na napojach spirytusowych innych niż likiery	30
3.2.5. Inne przepisy dotyczące etykietowania odniesień	34
3.3. Odniesienie do aromatów imitujących napoje spirytusowe	36
3.4. Napoje nisko/bezalkoholowe nawiązujące do nazw napojów spirytusowych	37
3.5. Weryfikacja	39
3.5.1. W przypadku środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe	39
3.5.2. W przypadku napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe	39
3.5.3. W przypadku likierów	40
3.5.4. W przypadku napojów spirytusowych innych niż likiery	40
3.5.5. W przypadku „imitacji” środków aromatyzujących	42
3.5.6. Odniesienia do OG	42
4. MIESZANINY	43
4.1. Czym są mieszanki	43
4.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania	44
4.2.1. Zasady ogólne	44
4.2.2. Mieszanki odpowiadające kategorii napoju spirytusowego	45
4.3. Weryfikacja	45

---

5. NAPOJE SPIRYTUSOWE PODDANE KUPAŻOWANIU	46
5.1. Czym są napoje spirytusowe poddane kupażowaniu	46
5.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania	47
5.3. Weryfikacja	48
6. TABELE PRZEGLĄDOWE	48
6.1. Wyrażenia złożone	48
6.2. Odniesienia	49
6.3. Mieszaniny	49
6.4. Napoje spirytusowe poddane kupażowaniu	50

Tabela symboli i skrótów

obj.	Objętościowa zawartość alkoholu
WZ	Wyrażenie złożone
EAAO	Alkohol etylowy pochodzenia rolniczego
Rozporządzenie FIC	Rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 w sprawie informacji na temat żywności
OG	Oznaczenie geograficzne
QUID	Oznaczanie ilościowe składników
Rozporządzenie RNS	Rozporządzenie (UE) 2019/787 w sprawie napojów spirytusowych
§	Akapit niniejszych wytycznych
#	Przykładowy numer pola niniejszych wytycznych

1. OGÓLNE ZASADY ETYKIETOWANIA NAPOJÓW SPIRYTUSOWYCH

Art. 3, pkt 1, 4 i 8	Definicje
Art. 4 pkt 1, 2, 3 i 4	Definicje i wymogi techniczne
Art. 9, 10 i 13	Nazwy prawne i inne przepisy dotyczące etykietowania

1.1. Przepisy horyzontalne (rozporządzenie FIC)

Zgodnie z art. 9 rozporządzenia (UE) 2019/787 ⁽¹⁾ („rozporządzenie RNS”), „napoje spirytusowe wprowadzane do obrotu w Unii muszą być zgodne z wymogami dotyczącymi opisu i etykietowania określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 1169/2011 ⁽²⁾, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie przewidziano inaczej” ⁽³⁾.

Z wyjątkiem wyraźnego przepisu *lex specialis* określonego w rozporządzeniu w sprawie napojów spirytusowych, zasady prezentacji i etykietowania ustanowione dla wszelkich środków spożywczych rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 („rozporządzenie FIC”) mają zatem zastosowanie również do napojów spirytusowych jako takich oraz w przypadku ich obecności w środkach spożywczych.

Wśród kluczowych zasad określonych w horyzontalnym prawodawstwie UE dotyczącym etykietowania żywności (rozporządzenie FIC), które mają również ogromne znaczenie dla napojów spirytusowych, znajduje się zasada, że informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, ale muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumentów ⁽⁴⁾.

Informacje dla konsumentów muszą być rzetelne, niewprowadzające w błąd i łatwe do zrozumienia.

W tym kontekście warto przypomnieć, że obowiązkowe oznaczanie ilościowe niektórych (kategorii) składników zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. d) rozporządzenia FIC odczytywanym łącznie art. 22 i załącznikiem VIII do tego rozporządzenia – również wpisuje się w zakres zasad horyzontalnych mających zastosowanie do napojów spirytusowych.

Przepisy QUID stosuje się do napojów spirytusowych zgodnie z rozporządzeniem FIC, ponieważ rozporządzenie RNS nie przewiduje wyraźnego odstępstwa od nich.

1.2. Zasady przyświecające rozporządzeniu w sprawie napojów spirytusowych

Zgodnie z tradycją ustanowioną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1576/89 ⁽⁵⁾ i kontynuowaną w rozporządzeniu (WE) nr 110/2008 ⁽⁶⁾, rozporządzenie (UE) 2019/787 nadal opiera się na tej samej **liberalnej zasadzie**:

Każdy napój spirytusowy można wprowadzić do obrotu w UE pod warunkiem, że wyprodukowano go zgodnie z ogólnym prawem żywnościowym i prawidłowo oznakowano.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, a także uchylające rozporządzenie (WE) nr 110/2008 (Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18).

⁽³⁾ Tak było już w przypadku rozporządzenia (WE) nr 110/2008, które w wielu przepisach dotyczących etykietowania odwołuje się do przepisów horyzontalnych dyrektywy 2000/13/WE, którą z dniem 13 grudnia 2014 r. uchylono i zastąpiono rozporządzeniem w sprawie informacji o żywności.

⁽⁴⁾ Zob. art. 7 rozporządzenia FIC.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 z dnia 29 maja 1989 r. ustanawiające ogólne przepisy w sprawie definicji, opisu i wyglądu napojów spirytusowych (Dz.U. L 160 z 12.6.1989, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89 (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 16).

Innymi słowy, żaden napój spirytusowy – ani też żaden inny środek spożywczy – nie jest zakazany na rynku UE, o ile spełnia wymogi przewidziane do jego produkcji, jest bezpieczny do spożycia i opatrzony odpowiednią informacją dla konsumentów.

Jednak w przypadku napojów spirytusowych ta liberalna zasada musi współistnieć ze **wzmocnioną ochroną** jaką prawo UE przyznaje ich **nazwom prawnym**, które są albo nazwami zastrzeżonymi dla określonych **kategorii** albo **oznaczeniami geograficznymi**.

Szczególną ochroną objęte są nazwy prawne napojów spirytusowych
(kategorie i OG).

W celu ochrony reputacji kategorii napojów spirytusowych i OG oraz zapobiegania wprowadzaniu konsumentów w błąd, rozporządzenie RNS chroni jasno określone produkty przed bezprawnym wykorzystaniem do prezentacji produktów pochodnych, które nie spełniają obowiązujących surowych kryteriów produkcji.

W związku z tym podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze (np. producenci, importerzy) będą musiały dokładnie przeanalizować przepisy dotyczące etykietowania określone w rozporządzeniu RNS przed wprowadzeniem do obrotu w UE jakiegokolwiek napoju spirytusowego lub żywności nawiązujących do napojów spirytusowych.

Szczególną uwagę należy zwrócić na przepisy dotyczące nazw prawnych (art. 10), wyrażeń złożonych (art. 11), odniesień (art. 12) i innych przepisów dotyczących etykietowania, w tym dotyczących mieszanin i napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu (art. 13).

1.3. Nazwy prawne

W prawie żywnościowym UE nie przewidziano obowiązkowych definicji produktów, z wyjątkiem przypadków przepisów wertykalnych UE takich jak rozporządzenie RNS.

W rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1576/89, podobnie jak i w rozporządzeniu (WE) nr 110/2008, przewidziano zwiększoną ochronę zarówno nazw handlowych, jak i oznaczeń geograficznych, nakładając wymóg, aby każdy napój spirytusowy wprowadzany do obrotu w UE nosił wyraźnie określoną nazwę.

W obecnym rozporządzeniu RNS zachowano to samo podejście.

Ponadto w celu dostosowania go do brzmienia rozporządzenia FIC, prawodawca postanowił zastąpić termin „nazwa handlowa” terminem „nazwa prawna”, który zdefiniowano w:

- art. 2 ust. 2, lit. n) rozporządzenia FIC jako „nazwę środka spożywczego określoną w mających zastosowanie przepisach unijnych [...]”; oraz
- art. 3, punkt 1) rozporządzenia RNS jako „nazwę, pod którą napój spirytusowy jest wprowadzany do obrotu”.

Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia FIC „nazwą środka spożywczego jest jego nazwa przewidziana w przepisach. W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego”. W ust. 4 tego samego przepisu określono, że „nazwa środka spożywczego nie może być zastąpiona nazwą chronioną jako własność intelektualna ⁽⁷⁾, nazwą marki lub nazwą wymyśloną.”

Ponadto zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia FIC nazwy prawne napojów spirytusowych, podobnie jak wszelkie inne obowiązkowe informacje na temat żywności, „**muszą być umieszczone w widocznym miejscu** w taki sposób, aby **były dobrze widoczne, wyraźnie czytelne oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalne**. Nie mogą **być w żaden sposób ukryte, zasłonięte, pomniejszone ani przerwane** jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem”.

Wracając do szczegółowych przepisów rozporządzenia RNS, w art. 10 przewidziano następujące nazwy prawne, które mogą być stosowane w opisie, prezentacji i etykietowaniu napoju spirytusowego:

a) **OBOWIĄZKOWE:**

Art. 10 ust. 2: **nazwa kategorii** napojów spirytusowych, której wymogi są spełnione (lub inna nazwa prawna dozwolona w tej kategorii);

Jeżeli napój spełnia wszystkie wymogi ustanowione dla danej kategorii napojów spirytusowych, musi być opatrzony odpowiednią dla tej kategorii nazwą prawną.

⁽⁷⁾ Zgodnie z art. 10 ust. 5 lit. a) rozporządzenia RNS nazwę prawną napoju spirytusowego można uzupełnić lub zastąpić oznaczeniem geograficznym napoju spirytusowego.

Art. 10 ust. 3: nazwa prawna „**napój spirytusowy**”, jeżeli nie odpowiada on wymogom żadnej z kategorii napojów spirytusowych określonych w załączniku I, lecz nadal odpowiada definicji i wymogom dotyczącym napojów spirytusowych ustanowionym w art. 2;

Jeżeli napój nie spełnia wymogów żadnej z kategorii napojów spirytusowych, ale odpowiada ogólnej definicji napoju spirytusowego, musi być opatrzony nazwą rodzajową „napój spirytusowy”.

b) **OPCJONALNE:**

Art. 10 ust. 4: **nazwy prawne dozwolone w ramach jednej lub kilku kategorii** napojów spirytusowych, jeżeli spełniają one wymogi więcej niż jednej kategorii napojów spirytusowych określonych w załączniku I;

#01 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

- 1) **Brandy** może być również wprowadzana do obrotu jako **okowita z wina** jeżeli spełnia wymogi zarówno kategorii 4, jak i 5 załącznika I
- 2) **Sambuca** może być również wprowadzana do obrotu jako **likier**, ponieważ Sambuca musi spełniać jednocześnie wymogi kategorii 33 i 36 załącznika I.
- 3) **Gin** może być również wprowadzany do obrotu jako **napój spirytusowy aromatyzowany jałowcem** jeżeli spełnia wymogi zarówno kategorii 19, jak i 20 załącznika I

Art. 10 ust. 5 lit. a): **oznaczenie geograficzne**, o którym mowa w rozdziale III, które **może uzupełniać lub zastępować** jego nazwę prawną;

#02 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

- 1) **Cognac** może być wprowadzany do obrotu jako **Cognac lub eau-de-vie de Cognac**
- 2) **Cassis de Dijon** może być wprowadzany do obrotu jako **Cassis de Dijon lub Crème de Cassis de Dijon**

Art. 10 ust. 5 lit. b): **wyrażenie złożone** zawierające określenie „**likier**” lub „**krem**”, które **może zastąpić** nazwę prawną w drodze odstępstwa od art. 10 ust. 6 lit. c), zgodnie z którym wyrażenie złożone może jedynie uzupełniać nazwę prawną (zob. § 2.1 poniżej) pod warunkiem, że spełnia ono odpowiednie wymogi ustanowione dla kategorii 33 załącznika I (tj. likier);

c) **ZAKAZANE:**

Art. 10 ust. 7 akapit pierwszy: zakazuje się stosowania **nazw prawnych** dozwolonych w ramach **kategorii** napojów spirytusowych i **oznaczeń geograficznych** napojów spirytusowych w opisie, prezentacji lub etykietowaniu **jakiegokolwiek napoju** (tj. alkoholowego lub bezalkoholowego) **niepełniających wymogów** określonych dla tej kategorii lub oznaczenia geograficznego (zob. również § 3.3 poniżej).

Zakaz ten ma zastosowanie nawet w przypadku określeń takich jak „rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „produkcji”, „o smaku” stosowanych w celu wskazania konsumentowi, że takiego napoju nie należy mylić z napojem spirytusowym, o którym mowa.

Jedynie **wyjątki** od tego zakazu są dozwolone w przypadku „wyrażeń złożonych”, „odniesień” oraz „wykazów składników”, jak określono w art. 11, 12 i 13 ust. 2–4.

Uwaga: Rozporządzeniem (UE) 2019/787 połączono art. 9 ust. 4 i art. 9 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 110/2008 w nowy art. 10 ust. 7 rozporządzenia RNS. W związku z tym przepis ustanowiony w art. 10 ust. 7 akapit pierwszy stał się bardziej rygorystyczny w odniesieniu do art. 9 ust. 7 rozporządzenia (WE) nr 110/2008, w którym zabraniano jedynie stosowania nazwy napoju spirytusowego na **napojach alkoholowych (a nie na „wszelkich napojach” jak ma to miejsce w nowym rozporządzeniu RNS) niepełniających wszystkich wymogów ustanowionych dla tego napoju spirytusowego.** Ta zmiana brzmienia była konieczna w celu zapewnienia spójności z art. 9 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 110/2008, w którym zakazano stosowania nazw handlowych kategorii napojów spirytusowych do opisu lub prezentacji w **jakikolwiek sposób napojów** innych niż napoje spirytusowe, w przypadku których nazwy te są wymienione w załączniku II lub zarejestrowane w załączniku III.

#03 – Przykłady zakazanego etykietowania:

- 1) Napój typu **whisky**
- 2) Napój o smaku **Cognac**
- 3) **Brandy** o zerowej zawartości alkoholu
- 4) **Gin** bezalkoholowy

Uwaga: W rozporządzeniu (UE) 2019/787 wprowadzono nowość w odniesieniu do nazw napojów spirytusowych w środkach spożywczych innych niż napoje. Zgodnie z art. 10 ust. 7 akapit drugi **środki aromatyzujące (aromaty)** imitujące napój spirytusowy lub **środki spożywcze inne niż napoje**, do których produkcji użyto takich środków aromatyzujących (aromatów), mogą faktycznie zawierać w swojej prezentacji i etykietowaniu odniesienia do nazw prawnych dozwolonych w ramach **kategorii napojów spirytusowych**. Jedynym warunkiem jest właściwe poinformowanie konsumenta poprzez dodanie do tych nazw prawnych określenia „o smaku” lub innych podobnych określeń. Jednakże nazwy **oznaczeń geograficznych nie mogą być wykorzystywane** w tym celu.

#04 – Przykłady dozwolonego etykietowania (kategorii) w przypadku stosowania środka aromatyzującego imitującego napój spirytusowy:

- 1) **aromat rumu do wypieków – ciasto smaku rumu – lub – sos ananasowy z aromatem rumu**
- 2) **aromat ginu – lody o smaku ginu – lub – jogurt z aromatem ginu**
- 3) **aromat whisky – Czekolada o smaku whisky – lub – Cukierki o aromacie whisky**

#05 – Przykłady zakazanego etykietowania (OG) (dozwolone, jednak pod warunkiem, że stosowane jest autentyczne OG, a nie środek aromatyzujący):

- 1) Aromat spożywczy o smaku **Cognac**
- 2) Cukierki o aromacie **Ouzo**
- 3) Ciasto o aromacie **Scotch whisky**
- 4) Sos o aromacie **Ron de Gwatemala**

1.4. Określenia, które mogą uzupełniać nazwy prawne

W art. 10 ust. 6 zawarto **orientacyjny wykaz** określeń, które mogą uzupełniać nazwy prawne napojów spirytusowych.

W tym kontekście czasownik „uzupełniać” nie powinien być rozumiany jako wymóg, aby dane określenie stanowiło integralną część nazwy prawnej. Wskazuje on raczej, że może ono zostać dodane do etykiety jako dodatkowy element w celu dostarczenia dalszych informacji opisowych w odniesieniu do produktu.

Dlatego „określenie uzupełniające” nie musi być koniecznie umieszczone w tym samym wierszu co nazwa prawna, lecz może pojawić się w dowolnym miejscu na etykiecie.

W związku z tym na etykiecie **obok nazwy prawnej** mogą znajdować się następujące informacje:

- a) „**nazwa lub odniesienie do obszaru geograficznego** ⁽⁸⁾ przewidziane w przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych mających zastosowanie w państwie członkowskim, w którym dany napój spirytusowy jest wprowadzany do obrotu, pod warunkiem że nie wprowadza to konsumenta w błąd”: możliwość tę zarezerwowano dla określeń, które są regulowane na poziomie krajowym, o ile takie istnieją. W takim przypadku określenia te mogą uzupełniać nazwę prawną napojów spirytusowych wprowadzanych na rynek krajowy. Te napoje spirytusowe mogą być również wprowadzane do obrotu w innym państwie członkowskim, pod warunkiem że nie są one uznawane za wprowadzające w błąd konsumentów tego państwa członkowskiego;

#06 – Przykłady:

- 1) **Gammel Dansk** – bitter powszechnie znany jako taki w Danii, chociaż może być produkowany poza Danią
- 2) **Berliner Gin** lub **Bodensee Obstler** – określenia regulowane przez przepisy niemieckie
- 3) **Korenwijn** – (**vruchten**)**brandewijn** – określenia regulowane przez prawo niderlandzkie w odniesieniu do napojów spirytusowych wprowadzanych na rynek krajowy

⁽⁸⁾ Przepis ten nie odnosi się do oznaczeń geograficznych uregulowanych w rozdziale III rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych.

- b) „nazwa zwyczajowa zdefiniowana w art. 2 ust. 2 lit. o) rozporządzenia (UE) nr 1169/2011^(*), pod warunkiem że nie wprowadza to konsumenta w błąd”: możliwość tę zarezerwowano dla nazw, których tradycyjnie używa się w państwach członkowskich, nawet jeśli nie są one formalnie uregulowane. Takie nazwy mogą uzupełniać nazwę prawną napojów spirytusowych wprowadzanych na rynki krajowe, jeżeli są one akceptowane przez konsumentów bez konieczności dalszego wyjaśnienia tej nazwy;

#07 – Przykłady:

- 1) **Rakia:** określenie powszechnie stosowane w odniesieniu do niektórych napojów spirytusowych w Bułgarii
- 2) **Schnaps – Klarer:** określenia powszechnie stosowane w odniesieniu do niektórych napojów spirytusowych w Niemczech i Austrii
- 3) **Brännvin lub sprit:** określenia powszechnie stosowane w odniesieniu do okowity w Szwecji
- 4) **Viski:** określenie powszechnie stosowane w odniesieniu do whisky w Estonii
- 5) **Nalewka:** określenie powszechnie stosowane w Polsce w odniesieniu do napojów spirytusowych wytwarzanych w drodze macerowania materiałów roślinnych w EAAO, destylatów pochodzenia rolniczego lub napojów spirytusowych

- c) „**wyrażenie złożone** lub **odniesienie** (do likierów) zgodnie z art. 11 i 12” rozporządzenia RNS (z wyjątkiem wyrażen złożonych wynikających z połączenia nazwy napoju spirytusowego z określeniem „likier” lub „krem”, które mogą zastępować nazwy prawne zgodnie z przepisem art. 10 ust. 5 lit. b)).

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 11 ust. 2 określenia „alkohol”, „spirytusowy”, „napój”, „napój spirytusowy” i „woda” nie są częścią wyrażenia złożonego opisującego napój alkoholowy, z wyjątkiem sytuacji, gdy określenia te stanowią integralną część nazwy prawnej kategorii napoju spirytusowego, która jest wymieniona w wyrażeniu złożonym. W konsekwencji wyrażenie złożone w żadnym wypadku nie może być zapisane w taki sposób, aby stanowiło część rodzajowej nazwy prawnej „napój spirytusowy”;

#08 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

- 1) **Napój spirytusowy**
Okowita zbożowa z imbirem (nazwa prawna „napój spirytusowy” uzupełniona wyrażeniem złożonym)
- 2) **Krem czekoladowy (likier)**
z nutą rumu (nazwa prawna „krem czekoladowy” uzupełniona odniesieniem)

#09 – Przykłady zakazanego etykietowania (określenia, które nie mogą być częścią wyrażen złożonych):

- 1) **Napój spirytusowy whisky imbirowa**
- 2) **Woda rumowa**

- d) „określenie »**napój spirytusowy poddany kupażowaniu**«, »**kupażowanie**« lub »**kupażowany**«, pod warunkiem że napój spirytusowy został poddany kupażowaniu zgodnie z art. 3 pkt 11”;

Uwaga: wskazanie to jest obowiązkowe w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 3a

#10 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

- 1) **Kupażowana whisky lub Blended Whisky** (nazwa prawna „whisky” + określenie uzupełniające)
- 2) **Rumy poddane kupażowaniu** (nazwa prawna „rum” + określenie uzupełniające)

#11 – Przykłady zakazanego etykietowania:

- 1) **Kupażowany napój spirytusowy***
- 2) **Whisky i wódka poddane kupażowaniu***

* Zgodnie z art. 3 pkt 11, „kupażowanie” oznacza połączenie dwóch lub większej liczby **napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii, lecz różniących się nieznacznie składem** wskazanym w tych napojach. W związku z tym nazwa rodzajowa „napój spirytusowy” (tj. nienależący do żadnej kategorii napojów spirytusowych) lub napoje spirytusowe należące do innych kategorii nie mogą być oznaczane na etykiecie jako napój spirytusowy poddany kupażowaniu.

^(*) Art. 2 ust. 2 lit. o) rozporządzenia w sprawie informacji o żywności: „nazwa zwyczajowa» oznacza nazwę, która jest akceptowana jako nazwa środka spożywczego przez konsumentów w państwie członkowskim, w którym żywność ta jest sprzedawana, bez potrzeby jej dalszego wyjaśnienia”.

- e) „Określenie »mieszanina«, »mieszany« lub »mieszanina napojów spirytusowych«, pod warunkiem że napój spirytusowy został poddany mieszanii zgodnie z art. 3 pkt 9;”

Uwaga: wskazanie to jest obowiązkowe w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 3

<p>#12 – Przykłady dozwolonego etykietowania:</p> <p>1) Rum i gin (wykaz składników alkoholowych) Mieszanina napojów spirytusowych (nazwa prawna „napój spirytusowy” + określenie uzupełniające)</p> <p>2) Napój spirytusowy (nazwa prawna) Mieszanina rumu i ginu (wykaz składników alkoholowych + określenie uzupełniające)</p>
<p>#13 – Przykłady zakazanego etykietowania:</p> <p>1) Okowita z owoców z sokiem pomarańczowym Mieszanina napojów spirytusowych*</p> <p>2) Mieszanina Aquavit i wody*</p> <p>* Zgodnie z art. 3 pkt 9, „mieszanie» oznacza łączenie napoju spirytusowego (kategoria lub oznaczenie geograficzne) z jednym lub większą liczbą niżej wymienionych: innymi napojami spirytusowymi, które nie należą do tej samej kategorii napojów spirytusowych, destylatami pochodzenia rolniczego, alkoholem etylowym pochodzenia rolniczego. W związku z tym połączenia napoju spirytusowego ze składnikiem bezalkoholowym lub z wodą nie można oznaczyć na etykiecie jako „mieszanina”.</p>

- f) „określenie »wytrawny« lub »dry« [tj. w języku angielskim lub w jakimkolwiek innym języku urzędowym UE], pod warunkiem że napój spirytusowy nie został dosłodzony, nawet dla dopełnienia smaku.” Następujące **wyjątki** mają zastosowanie w przypadku:
- (i) „napojów spirytusowych spełniających wymogi kategorii 2 w załączniku I” (tj. whisky lub whiskey), które w żadnym razie nie mogą być dosłodzone, nawet w celu dopełnienia smaku, a zatem w żadnym razie nie mogą być oznaczane jako „wytrawne” lub „dry” ⁽¹⁰⁾;
- (ii) „napojów spirytusowych spełniających „szczególne wymogi określone w kategoriach 20–22 w załączniku I” (tj. **gin, gin destylowany i London gin**), do których nadal powinny mieć zastosowanie szczególne przepisy dotyczące słodzenia i etykietowania w odniesieniu do stosowania określenia „dry” (tj. zawartość dodanego środka słodzącego nieprzekraczająca 0,1 grama produktów słodzących na litr produktu końcowego, wyrażonych jako cukier inwertowany);
- (iii) „napojów spirytusowych spełniających wymogi kategorii 33” (tj. **likier**), które muszą być dosłodzone z definicji. Określenie „wytrawny” lub „dry” może uzupełniać nazwę prawną likieru, który „charakteryzuje się w szczególności gorzkawym, gorzkim, cierpkim, kwaskowatym, kwaśnym lub cytrusowym smakiem, niezależnie od stopnia ich dosładzania” (motyw 17). W istocie stosowanie określenia „wytrawny” w opisie, prezentacji i etykietowaniu likierów nie może wprowadzać konsumenta w błąd, ponieważ do ich klasyfikacji wymagana jest minimalna zawartość cukru.

<p>#14 – Przykłady dozwolonego etykietowania:</p> <p>1) Wytrawna okowita z cydru (jeśli nie jest dosładzana, nawet dla dopełnienia smaku)</p> <p>2) Dry gin (jeżeli zawartość dodanych produktów słodzących nie przekracza 0,1 grama na litr)</p> <p>3) Likier Triple Sec (jeżeli likier charakteryzuje się np. cierpkim lub gorzkim smakiem)</p>
<p>#15 – Przykłady zakazanego etykietowania:</p> <p>1) Wytrawna whisky (nie ma w ogóle takiej możliwości, ponieważ wszystkie whisky muszą być niesłodzone)</p> <p>2) Wytrawna brandy (w przypadku gdy brandy została dosłodzona w celu dopełnienia smaku)</p>

1.5. Dobrowolne informacje na temat żywności (rozporządzenie FIC)

Oprócz powyższego, zgodnie z rozporządzeniem FIC, w opisie, prezentacji i etykietowaniu napoju spirytusowego można podawać dobrowolne informacje na temat żywności ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ Ten sam wyjątek stosuje się analogicznie do OG napojów spirytusowych, których dokumentacja techniczna/specyfikacja produktu zabrania jakiegokolwiek dosładzania, nawet w celu dopełnienia smaku (np. Pálinka): ponieważ wszystkie napoje spirytusowe należące do przedmiotowego oznaczenia geograficznego w ogóle nie są dosładzane, wprowadzające w błąd byłoby oznaczanie którejkolwiek z nich jako „wytrawnego”.

⁽¹¹⁾ Zob. rozdział V rozporządzenia FIC.

W art. 36 ust. 2 rozporządzenia FIC określono wymóg, zgodnie z którym „informacje na temat żywności przekazywane na zasadzie dobrowolności muszą spełniać następujące wymogi:

- a) nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, o czym mowa w art. 7;
- b) nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta; oraz
- c) muszą być, w stosownych przypadkach, oparte na odpowiednich danych naukowych.”

Dobrowolne informacje mogą zawierać określenia takie jak „ekskluzywny”, „extra”, „premium”, „deluxe”, „100 % czysty zbożowy”, „superior”, ale również „leżakowany w beczce po winie”, „leżakowany w starej beczce”, „dojrzewał w beczce po Sherry” ⁽¹²⁾, „Dodatkowo dojrzewało w beczce po piwie/stout” itp.

Określenia odnoszące się do przechowywania napoju spirytusowego przez cały okres leżakowania lub jego część w drewnianych beczkach, które wcześniej były używane do dojrzewania innego **napoju spirytusowego**, nie mogą być uważane za informacje stricte dobrowolne w rozumieniu art. 36 rozporządzenia FIC, w przeciwieństwie do odniesień np. do beczek na wino i piwo. Wynika to z ustanowionego w art. 10 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia RNS zakazu stosowania nazw napojów spirytusowych w opisie, prezentacji lub etykietowaniu napojów, które nie spełniają wymogów określonych w rozporządzeniu RNS lub odpowiedniej dokumentacji technicznej OG/specyfikacji produktu. Jedyne dozwolone wyjątki od tego zakazu odnoszą się do etykietowania wyrażeń złożonych, odniesień i wykazu składników, co regulują art. 11, 12 i 13 ust. 2–4 rozporządzenia RNS. W związku z tym odniesienie do napoju spirytusowego, w drewnianej beczce po którym leżakował następnie inny napój spirytusowy, stanowi odniesienie regulowane art. 12 ust. 3a rozporządzenia RNS ⁽¹³⁾ (zob. § 3.2.4.2 poniżej).

Uwaga: Niniejsza sekcja nie obejmuje określeń dozwolonych w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu OG napoju spirytusowego, które w każdym przypadku mogą stanowić uzupełnienie oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że nie wprowadzają konsumenta w błąd, zgodnie z art. 10 ust. 5 lit. a).

Uwaga: Warto przypomnieć, że niektóre kategorie napojów spirytusowych (w szczególności kategorie od 1 do 14 załącznika I) nie mogą być aromatyzowane, barwione, dosładzane ani z dodatkiem alkoholu: wymogu tego nie można obejść poprzez leżakowanie w drewnianych beczkach, które nie zostały całkowicie opróżnione z ich poprzedniej zawartości. Niemniej jednak przechowywanie w pustych drewnianych beczkach, w których wcześniej znajdował się inny napój alkoholowy, nie jest uznawane za aromatyzowanie, a odniesienie do takiej praktyki na etykiecie napoju spirytusowego powinno mieć na celu wyłącznie poinformowanie konsumenta o rodzaju pojemnika użytego do przechowywania tego napoju i musi być zgodne z art. 7 rozporządzenia FIC oraz art. 21 rozporządzenia RNS. Ponadto w odniesieniu do OG napojów spirytusowych umieszczenie w etykietowaniu informacji o takiej praktyce musi być zgodne z wymogami określonymi w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu w odniesieniu do stosowania takich deskryptorów dla danego OG.

Z uwagi na fakt, że w rozporządzeniu RNS nie uregulowano stosowania dobrowolnych informacji w prezentacji, opisie i etykietowaniu napojów spirytusowych, zastosowanie mają ogólne przepisy rozporządzenia FIC.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia FIC:

„Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności:

- a) co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji;
- b) przez przypisywanie środkowi spożywczemu działania lub właściwości, których on nie posiada;
- c) przez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki spożywcze mają takie właściwości, zwłaszcza przez szczególne podkreślanie obecności lub braku określonych składników lub składników odżywczych;
- d) przez sugerowanie poprzez wygląd, opis lub prezentacje graficzne, że chodzi o określony środek spożywczy lub składnik, mimo że w rzeczywistości komponent lub składnik naturalnie obecny lub zwykle stosowany w danym środku spożywczym został zastąpiony innym komponentem lub innym składnikiem.”

⁽¹²⁾ Jeżeli w opisie, prezentacji lub etykietowaniu napoju spirytusowego znajduje się odniesienie do oznaczenia geograficznego (napoju spirytusowego lub wina), po którym drewnianą beczkę wykorzystano do przechowywania tego napoju spirytusowego, konieczne jest, aby podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze mógł udowodnić na podstawie obiektywnych elementów, że beczkę tę wcześniej wykorzystywano do dojrzewania napoju spirytusowego lub wina noszących wspomniane oznaczenie geograficzne.

⁽¹³⁾ Wprowadzone w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/1465 z dnia 6 lipca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 w zakresie definicji odniesień do nazw prawnych napojów spirytusowych lub oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i ich stosowania w opisie, prezentacji i etykietowaniu napojów spirytusowych innych niż te, których przedmiotowe odniesienia dotyczą (Dz.U. L 321 z 13.9.2021, s. 12).

Właściwe organy krajowe są odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów UE i w związku z tym do nich należy ocena w poszczególnych przypadkach, czy umieszczanie na etykietach napojów spirytusowych takich dobrowolnych informacji jest zgodne lub niezgodne z odpowiednimi przepisami UE.

Ocena ta powinna zatem uwzględniać między innymi fakt, czy użyte określenia:

- opisują prawdziwy charakter i specyficzne właściwości wyrobu (np. wymieniając szczególną cechę produkcji);
- opisują cechy produkcji, które są dozwolone zgodnie z wymogami dotyczącymi produkcji określonych kategorii napojów spirytusowych należących do kategorii lub OG (określonych odpowiednio w załączniku I do rozporządzenia RNS lub w odpowiedniej dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu);
- opisują cechy produkcji, które są dozwolone zgodnie z wymogami dotyczącymi produkcji określonych kategorii środków spożywczych lub OG, do których się odnoszą (np. OG produktów sektora wina lub piwa);
- są prawidłowo odniesione do oznaczenia geograficznego (np. w przypadku beczek Sherry, że zostały one uznane za zgodne przez właściwy organ kontrolny i certyfikujący);
- odróżniają szczególne cechy produktu, dla którego są stosowane, od innych (podobnych) produktów, z którymi mogą być mylone;
- nie są mylące dla konsumentów, do których są skierowane.

W związku z tym, jeżeli pewne określenia są stosowane jako dobrowolne informacje w odniesieniu do napoju spirytusowego, podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze musi być w stanie wykazać, że dany napój spirytusowy posiada szczególne właściwości pod względem jakości, wartości materialnej, metody produkcji lub okresu leżakowania, które odróżniają go od napojów spirytusowych spełniających minimalne wymogi dla tej samej kategorii.

#16 – Przykłady dozwolonego etykietowania oraz odpowiednich warunków korzystania z dobrowolnych informacji:

- 1) **Szlachetny Kirsch lub Edelkirsch** może wskazywać na wyłączne wykorzystanie owoców stołowych, a nie spadów
- 2) **Ekologiczna mirabelka** wskazuje na wyłączne użycie owoców uprawianych metodami ekologicznymi lub owoców pochodzących z kontrolowanych upraw zintegrowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia (UE) 2018/848 ⁽¹⁴⁾ oraz na fakt, że napój spirytusowy posiada certyfikat ekologiczny
- 3) **Brandy**
Superior lub Premium może wskazywać, na przykład, na szczególnie długi okres leżakowania
- 4) **Single Malt Whisky**
Leżakowana w beczce po winie chardonnay może wskazywać, że whisky spędziła wystarczająco dużo czasu w beczce/beczce wcześniej używanej do leżakowania wina chardonnay, co ma wpływ na charakter organoleptyczny napoju spirytusowego*

* Zgodnie z pkt 2 lit. a) ppkt (iii) załącznika I (whisky lub whiskey) leżakowanie destylatu końcowego przeprowadza się w drewnianych beczkach o pojemności nieprzekraczającej 700 litrów. Ponieważ nie określono rodzaju drewnianej beczki, możliwe jest ponowne wykorzystanie beczek, w których wcześniej leżakowały inne napoje alkoholowe, w celu nadania whisky/whiskey szczególnych właściwości organoleptycznych.

#17 – Przykłady zakazanego etykietowania oraz niezgodnego z prawem wykorzystania dobrowolnych informacji:

Whisky

Dodatkowo dojrzała w beczce po winie musującym

nie jest dozwolona, ponieważ w przypadku win musujących tylko fermentacja w butelce lub w zbiorniku ciśnieniowym przekształca wino niemusujące w wino musujące dzięki zatrzymaniu gazu

Uwaga: Odniesienie do nazwy chronionej przez podanie typu beczki wykorzystywanej do leżakowania napoju spirytusowego może mieć miejsce wyłącznie w celu poinformowania konsumenta o typie wykorzystanej beczki i musi być zgodne z wymogami art. 21 rozporządzenia RNS oraz art. 7 i 36 rozporządzenia FIC.

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 1).

1.5.1. Nazwa środka spożywczego wykorzystanego w produkcji

Nazwa **środka spożywczego wykorzystanego w produkcji** napoju spirytusowego zgodnie z wymogami określonymi w załączniku I dla danej kategorii napoju spirytusowego lub, w przypadku OG, w jego dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu, może być również podana w prezentacji, opisie i etykietowaniu jako **informacja dobrowolna** ⁽¹⁵⁾.

W istocie, jak zobaczymy dalej (zob. § 2.1 poniżej), połączenie nazwy prawnej napoju spirytusowego z nazwą środka spożywczego przewidzianego/dozwolonego do jego produkcji **nie** stanowi **wyrażenia złożonego** zgodnie z art. 3 pkt 2, w którym definiuje się je jako połączenie nazwy napoju spirytusowego z (między innymi) „nazwą jednego lub większej liczby środków spożywczych **innych niż środki spożywcze użyte do produkcji tego napoju spirytusowego zgodnie z załącznikiem I** [...]”.

Nazwa środka spożywczego/środków spożywczych wykorzystywanych do produkcji napoju spirytusowego może zostać wskazana w celu poinformowania konsumenta o surowcu nadającym (surowcach nadających) temu napojowi szczególne właściwości organoleptyczne, pod warunkiem że wskazanie to jest prawdziwe, dokładne i nie wprowadza konsumenta w błąd.

W takim przypadku nazwa prawna pozostaje nazwą dozwoloną w ramach kategorii napoju spirytusowego lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu OG.

#18 – Przykłady dozwolonego wskazania jednego lub kilku głównych środków spożywczych użytych do produkcji napoju spirytusowego:

1) <i>Destylowany gin chmielowy</i>	— <i>Destylowany gin rabarbarowo-imbirowy*</i>
2) <i>Likier brzoskwinowy</i>	— <i>Likier kawowy - Krem czekoladowy (likier)**</i>
3) <i>Advocaat kawowy</i>	— <i>Likier jajeczny z dodatkiem Speculoos***</i>

* Zgodnie z pkt 21 lit. a) ppkt (i) załącznika I gin destylowany może być produkowany w drodze destylacji EAAO z dodatkiem jagód jałowca i innych naturalnych składników botanicznych, pod warunkiem że smak jagód jałowca jest dominujący. W związku z tym nazwy takich naturalnych składników botanicznych mogą być stosowane jako uzupełnienie nazwy prawnej „destylowany gin”. Inne środki spożywcze, nieujęte jako naturalne składniki botaniczne, takie jak „popcorn”, nie mogą uzupełniać nazwy prawnej „destylowany gin”, chyba że na warunkach ustanowionych dla „wyrażeń złożonych”.

Uwaga: punkt 20 lit. a) załącznika I zezwala jedynie na użycie jagód jałowca jako naturalnych składników botanicznych w produkcji ginu. Dodanie zatem innych naturalnych składników botanicznych do ginu musiałoby być oznakowane na etykiecie jako wyrażenie złożone (tj. odpowiednia nazwa prawna powinna pojawić się w tym samym polu widzenia).

*** Zgodnie z pkt 33 lit. f) załącznika I, bez uszczerbku dla art. 11, 12 i art. 13 ust. 4, nazwa prawna „likier” może być uzupełniona nazwą środka aromatyzującego lub środka spożywczego, który nadaje napojowi spirytusowemu dominujący smak, pod warunkiem że smak napoju spirytusowego jest nadawany za pomocą aromatyzujących środków spożywczych, preparatów aromatycznych i naturalnych substancji aromatycznych otrzymanych z surowca, o którym mowa w nazwie środka aromatyzującego lub środka spożywczego, uzupełnionego substancjami aromatycznymi tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do wzmocnienia smaku tego surowca.

*** Zgodnie z pkt 39 lit. c) i pkt 40 lit. c) załącznika I likier jajeczny lub Advocaat i likier z dodatkiem jajka można produkować między innymi przy użyciu aromatyzujących środków spożywczych, takich jak kawa i herbatniki speculoos.

1.6. Surowce do produkcji alkoholu etylowego lub destylatów

W art. 13 ust. 1 przewidziano bardziej rygorystyczne przepisy w odniesieniu do **surowców** rolnych wykorzystywanych do destylacji:

„Opis, prezentacja lub etykietowanie napoju spirytusowego mogą odnosić się do surowców użytych do produkcji alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego lub destylatów pochodzenia rolniczego użytych do produkcji tego napoju spirytusowego tylko w przypadku, gdy ten alkohol etylowy lub te destylaty otrzymano wyłącznie z tych surowców. W takim przypadku wymienia się każdy rodzaj alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego lub destylat pochodzenia rolniczego w porządku malejącym według ilości objętościowej czystego alkoholu.”

⁽¹⁵⁾ Nie może to jednak być nazwa surowca (surowców) destylowanego w celu uzyskania alkoholu wykorzystywanego do produkcji napoju spirytusowego, która podlega raczej przepisom art. 13 ust. 1 (zob. § 1.6 poniżej).

Napój spirytusowy może odnosić się tylko do nazw **surowców** poddanych destylacji w celu uzyskania alkoholu użytego do jego produkcji tylko pod warunkiem, że są to **jedynie surowce użyte do destylacji**.

Wszystkie użyte surowce muszą być wymienione w **porządku malejącym** w opisie, prezentacji i etykietowaniu.

Jeżeli ten warunek jest spełniony, każdy rodzaj alkoholu etylowego lub destylatu (z podaniem produktu rolnego użytego do ich produkcji) jest wymieniony w porządku malejącym pod względem objętości czystego alkoholu obecnego w napoju spirytusowym.

#19 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

1) **Napój spirytusowy**: rodzajowa nazwa napoju spirytusowego odnosząca się do nazwy surowca(-ów) destylowanego w celu jego otrzymania – **Uwaga: możliwe tylko w przypadku**, gdy uzyskane napoje są zgodne z definicją napoju spirytusowego (art. 2), ale nie z wymogami kategorii napojów spirytusowych –:

- napój spirytusowy otrzymywany wyłącznie w drodze destylacji cukru trzcinowego, lecz niespełniający wymogów kategorii 1 załącznika I (rum), np. ze względu na to, że napój spirytusowy został dosłodzony powyżej maksymalnego progu ustanowionego dla tej kategorii napoju spirytusowego, może być opatrzony w opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolnym oznaczeniem „**napój spirytusowy z cukru trzcinowego**”
- napój spirytusowy otrzymywany wyłącznie w drodze destylacji agawy i cukru trzcinowego i niespełniający wymogów żadnej z kategorii załącznika I może być opatrzony w opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolnym oznaczeniem „**napój spirytusowy z agawy i cukru trzcinowego**”

2) **Okowita zbożowa** (napój spirytusowy kategorii 3):

Zgodnie z pkt 3 lit. h) załącznika I do rozporządzenia w RNS, w nazwie prawnej „okowita zbożowa lub ”brandy zbożowa,, wyraz „zbożowy(a)” można zastąpić nazwą zboża użytego wyłącznie do produkcji napoju spirytusowego, np. „**okowita pszeniczna**” lub „**brandy z owsa**”

3) **Okowita z wina** (napój spirytusowy kategorii 4):

- okowita z wina uzyskana wyłącznie w drodze destylacji „wina Chardonnay”, wyprodukowana zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi wina, może być opatrzona w opisie, prezentacji i na etykiecie dobrowolnym oznaczeniem „**Okowita z wina Chardonnay**”
- okowita z wina uzyskana wyłącznie w drodze destylacji „wina Chardonnay” i „wina Merlot”, wyprodukowana zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi wina, może być opatrzona w opisie, prezentacji i na etykiecie dobrowolnym oznaczeniem „**Okowita z wina Chardonnay i Merlot**”

4) **Wódka** (napój spirytusowy kategorii 15):

- Wódka wyprodukowana wyłącznie przy użyciu **alkoholu etylowego otrzymanego w wyniku fermentacji zbóż** może być opatrzona w opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolnym oznaczeniem „**Wódka zbożowa**”
- Wódka wyprodukowana wyłącznie przy użyciu **alkoholu etylowego otrzymanego w wyniku fermentacji zbóż i ziemniaków** może być opatrzona w opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolnym oznaczeniem „**Wódka zbożowo-ziemniaczana**”*

* Zgodnie z pkt 15 lit. f) załącznika I do rozporządzenia RNS w opisie, prezentacji i etykietowaniu wódki, która nie jest wytwarzana wyłącznie z ziemniaków lub zbóż ani z obu tych surowców, **należy** umieścić w widocznym miejscu oznaczenie „wytworzona z...”, uzupełnione nazwą surowców użytych do produkcji alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego. Oznaczenie to powinno znajdować się w tym samym polu widzenia co nazwa prawna.

5) **Gin** (napój spirytusowy kategorii 20):

- Gin wyprodukowany z **alkoholu etylowego otrzymanego w drodze destylacji wyłącznie ze zbóż** może nosić w swoim opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolne oznaczenie „**z alkoholu etylowego (pochodzenia rolniczego) otrzymanego ze zboża**”*;
- Gin wyprodukowany z **alkoholu etylowego otrzymanego w drodze destylacji wyłącznie pszenicy i jęczmienia** może nosić w swoim opisie, prezentacji i etykietowaniu dobrowolne oznaczenie „**z alkoholu etylowego (pochodzenia rolniczego) otrzymanego z jęczmienia i pszenicy/pszenicy i jęczmienia**”, w zależności od proporcji czystego alkoholu reprezentowanej przez każdy z tych składników *

* Zgodnie z pkt 20 lit. a) załącznika I, **gin** to napój spirytusowy aromatyzowany jałowcem produkowany w drodze aromatyzowania **alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego** jagodami jałowca. Zgodnie z pkt 19 lit. a) tego samego załącznika napój spirytusowy aromatyzowany jałowcem to napój spirytusowy produkowany w drodze aromatyzowania jagodami jałowca alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego lub okowity zbożowej lub destylatu zbożowego, lub ich kombinacji.

6) **Likier** (napój spirytusowy kategorii 33):

- a) likier produkowany wyłącznie przy użyciu alkoholu etylowego lub destylatu z gruszek może być opatrzony w opisie, prezentacji i etykietowaniu określeniami odpowiednio „**Likier wyprodukowany przy użyciu alkoholu etylowego z gruszek**” lub „**Likier produkowany przy użyciu destylatu z gruszek**”;
- b) likier produkowany przy użyciu zarówno alkoholu etylowego z gruszek, jak i moreli może być oznaczany jako „**Likier wyprodukowany na bazie alkoholu etylowego z gruszek i moreli**” lub „**Likier wyprodukowany przy użyciu alkoholu etylowego z moreli i gruszek**”, w zależności od proporcji czystego alkoholu stanowiącego alkohol etylowy otrzymany z gruszek i alkohol etylowy otrzymany z moreli.

Uwaga: Umieszczono tu odniesienie do **produktów rolnych destylowanych po fermentacji alkoholowej** w celu wyprodukowania alkoholu etylowego lub destylatów pochodzenia rolniczego. Surowce macerowane w alkoholu lub w inny sposób dodawane do napoju spirytusowego zgodnie z wymogami jego produkcji wchodzi raczej w zakres „środka spożywczego użytego do produkcji”, o którym mowa w poprzednim § 1.5.1, natomiast środki spożywcze, które są połączone z napojem spirytusowym, mimo że nie są wymagane/dozwolone do jego produkcji, należy wskazać zgodnie z przepisami dotyczącymi wyrażen złożonych lub odniesień.

1.7. Surowce roślinne używane jako nazwy prawne

Zgodnie z art. 13 ust. 5 „stosowanie nazw surowców roślinnych, których używa się jako nazwy prawne niektórych napojów spirytusowych, musi pozostawać bez uszczerbku dla stosowania nazw tych surowców roślinnych w prezentacji i etykietowaniu innych środków spożywczych. Nazwy takich surowców można stosować w opisie, prezentacji lub etykietowaniu innych napojów spirytusowych, pod warunkiem że takie użycie nie wprowadza konsumenta w błąd.”

Przepis ten uznano za niezbędny, aby umożliwić stosowanie nazw owoców lub roślin, które w rozporządzeniu RNS zastrzega się jako nazwy prawne niektórych napojów spirytusowych, również w prezentacji i etykietowaniu jako składników (jako owoce lub rośliny, a nie jako napoje spirytusowe) innych środków spożywczych.

Ta sama możliwość dotyczy innych napojów spirytusowych, o ile w opisie, prezentacji i etykietowaniu wyraźnie zaznaczono, że mowa jest nie o napoju spirytusowym (jako składniku), lecz o samym surowcu roślinnym.

#20 - Przykłady:

- 1) **Kirsch** (nazwa prawna okowity z owoców: kategoria 9): niemieckie określenie „Kirsch” (wiśnia) można stosować w:
  - a) prezentacji i etykietowaniu **ciasta wiśniowego („Kirschkuchen”)**, nawet jeśli do produkcji tego środka spożywczego użyto owoców, a nie napoju spirytusowego;
  - b) opisie, prezentacji i etykietowaniu **likieru wiśniowego („Kirschlikör”)**, nawet jeśli do produkcji tego likieru użyto owoców, a nie napoju spirytusowego, pod warunkiem, że nie istnieje ryzyko wprowadzenia konsumenta w błąd, że likier został wytworzony z Kirsch (napoju spirytusowego), a nie z wiśni (owoców).
- 2) **Anis** (nazwa prawna napoju spirytusowego kategorii 28): francuskie lub niemieckie określenie „Anis” (anyżek lub anyż) można stosować w:
  - a) prezentacji i etykietowaniu **naparu („infusion à l’anis”)**, nawet jeśli do produkcji tego środka spożywczego użyto rośliny, a nie napoju spirytusowego;
  - b) opisie, prezentacji i etykietowaniu **likieru anyżowego („Liqueur d’anis”)**, nawet jeśli wytworzono go w drodze zaparzania anyżku w alkoholu i cukrze, a nie przy użyciu napoju spirytusowego, pod warunkiem że konsumenta poinformowano o sposobie faktycznego wytworzenia likieru.
- 3) **Goryczka** (nazwa prawna napoju spirytusowego kategorii 18): określenie „goryczka” (wraz z jego tłumaczeniami na inne języki urzędowe UE) można stosować w:
  - a) prezentacji i etykietowaniu **naparu („herbaty z goryczki”)**, nawet jeśli do produkcji tego środka spożywczego użyto rośliny, a nie napoju spirytusowego;

- b) prezentacji i etykietowaniu przetworu spożywczego, takiego jak **sałatka z goryczki**.
- 4) **Blutwurz** (określenie stosowane w przypadku oznaczenia geograficznego niemieckiego likieru „Blutwurz”): niemieckie określenie „Blutwurz” (tj. korzeń pięciornika kurze ziele lub *Potentilla erecta* (L.) Raeusch) można stosować w:
- a) opisie, prezentacji i etykietowaniu innego **likieru (Blutwurz Likör)** jako głównego środka aromatyzującego użytego do produkcji tego napoju spirytusowego;
- b) opisie, prezentacji i etykietowaniu innego **napoju spirytusowego** (np. **Blutwurz Spirituose**) wytwarzanego w drodze zaparzania (lub maceracji i destylacji).

2. WYRAŻENIA ZŁOŻONE

Art. 3 pkt 2	Definicja
Art. 11	Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

2.1. Czym jest wyrażenie złożone?

Stosowanie wyrażenia złożonego stwarza możliwość opisanie napoju spirytusowego (kategorii lub OG), z którego pochodzi cały alkohol w produkcie, do którego dodano inne środki spożywcze i który w związku z tym nie może dłużej zawierać w swoim opisie, prezentacji lub etykietowaniu nazwy prawnej tej kategorii lub OG. Zamiast tego należy stosować nazwę prawną „napój spirytusowy”⁽¹⁶⁾, z wyjątkiem przypadków, gdy spełnia wymogi zezwalające na stosowanie wyrażenia złożonego obejmującego wyrażenia „likier” lub „krem”⁽¹⁷⁾ jako nazwy prawnej.

Jeżeli powstały produkt nie odpowiada definicji i wymogom dotyczącym napoju spirytusowego (np. ze względu na zawartość alkoholu poniżej 15 % obj. ⁽¹⁸⁾), będzie musiał być opatrzony odpowiednią nazwą napoju alkoholowego zgodnie z art. 17 rozporządzenia FIC (**Uwaga: którą w żadnym razie nie jest nazwa marki** ⁽¹⁹⁾).

Zgodnie z art. 3 pkt 2) »wyrażenie złożone« oznacza, w odniesieniu do opisu, prezentacji i etykietowania napojów alkoholowych, połączenie nazwy prawnej przewidzianej w kategoriach napojów spirytusowych określonych w załączniku I albo oznaczenia geograficznego napoju spirytusowego, z którego pochodzi cały alkohol w produkcie końcowym, z jednym lub większą liczbą niżej wymienionych:

- a) nazwą jednego lub większej liczby środków spożywczych innych niż napój alkoholowy oraz innych niż środki spożywcze użyte do produkcji tego napoju spirytusowego zgodnie z załącznikiem I, lub przymiotnikami pochodzącymi od tych nazw;
- b) określeniem »likier« lub »krem«;

A zatem w obydwu przypadkach:

- **składnikiem alkoholowym** jest **kategoria napoju spirytusowego lub OG** (tylko jedno), do którego dodaje się jeden lub więcej środków spożywczych (np. soki lub inne napoje bezalkoholowe, zioła, przyprawy, cukier, przetwory mleczne) w celu nadania produktowi końcowemu dodatkowych szczególnych właściwości organoleptycznych;

⁽¹⁶⁾ Gdy w przypadku „wódki” (napój spirytusowy kategorii 15) dodaje się składniki w celu nadania jej dominującego smaku innego niż smak surowców użytych do jej wytworzenia, zgodnie z pkt 31 lit. e) załącznika I do rozporządzenia RNS, jej nazwa prawna **musi** brzmieć „wódka smakowa” lub „wódka” i być uzupełniona nazwą dominującego smaku (napój spirytusowy kategorii 31).

⁽¹⁷⁾ Zgodnie z lit. d) tiret czwarte kategorii 33. Likier, „bez uszczerbku dla art. 3 pkt 2, art. 10 ust. 5 lit. b) oraz art. 11, w odniesieniu do likierów zawierających mleko lub przetwory mleczne nazwą prawną może być określenie »krem« uzupełnione nazwą użytego surowca nadającego dominujący smak, z użyciem lub bez użycia określenia »liqueur«.”

⁽¹⁸⁾ z wyjątkiem napojów spirytusowych, które spełniają wymogi kategorii 39 w załączniku I, o których mowa w art. 2, lit. c) rozporządzenia RNS.

⁽¹⁹⁾ Zgodnie z art. 17 ust. 4 rozporządzenia FIC „nazwa prawna nie może być zastąpiona [...] nazwą marki”.

- środek spożywczy/środki spożywcze połączone z nazwą napoju spirytusowego **nie są napojem zawierającym alkohol ani żadnymi środkami spożywczymi wymaganymi/dozwołonymi do jego produkcji zgodnie z odpowiednimi przepisami;**
- **połączenie to** w sposób oczywisty prowadzi do powstania **napoju alkoholowego**, tj. innego napoju spirytusowego o minimalnej wymaganej zawartości alkoholu wynoszącej 15 % obj., lub napoju alkoholowego o zawartości alkoholu poniżej 15 % obj.;
- **cały alkohol** w produkcie końcowym **musi pochodzić z napoju spirytusowego**, o którym mowa w wyrażeniu złożonym, z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do produkcji końcowego napoju alkoholowego – zob. również § 2.2 poniżej.

Uwaga: nawet użycie określeń „likier” lub „krem” w wyrażeniu złożonym podkreśla fakt, że dodano produkt słodzący lub przetwory mleczne do napoju spirytusowego, do produkcji którego nie są one dozwolone lub przynajmniej nie w takiej ilości.

Wyrażenia złożone stanowią wyjątek od zasady zabraniającej stosowania nazw prawnych napojów spirytusowych do opisu napojów, które nie spełniają wszystkich wymogów ustanowionych w odniesieniu do tych napojów spirytusowych. Wyrażenia złożone **stosuje się do opisu** napojów alkoholowych powstałych w wyniku **połączenia niektórych środków spożywczych z kategorią napoju spirytusowego lub OG**, które w związku z tym nie mogłyby już być etykietowane jako takie.

Uwaga: Nazwa środka spożywczego/środków spożywczych może być również wyrażona za pomocą przymiotnika odnoszącego się do tego środka spożywczego/tych środków spożywczych.

Uwaga: W wyrażeniu złożonym nazwa napoju spirytusowego i nazwa środka(-ów) spożywczego(-ych) mogą być połączone z przyimkiem lub występować bez przyimka.

#21 – Przykłady dozwolonych wyrażeń złożonych:

- 1) Scotch Whisky z miodem – Scotch Whisky i miód*
- 2) Gin z tonikiem – Whisky z Colą – Rum kokosowy*
- 3) Okowita z wyciągów z winogron z cynamonem i kakao*
- 4) Likier brandy**
- 5) Krem whisky**

* W takich przypadkach należy podać nazwę (prawną) produktu końcowego wraz z wyrażeniem złożonym.

** W takich przypadkach wyrażenie złożone jest również nazwą prawną.

W art. 11 ust. 2 wyraźnie wyklucza się następujące wyrażenia jako części wyrażenia złożonego opisującego napój alkoholowy (z wyjątkiem sytuacji, gdy którekolwiek z tych wyrażeń stanowi część nazwy prawnej, na przykład „okowita”, np. w „okowita z wina” lub „okowita z owoców”, lub niemieckie określenie „Wasser”, np. w Kirschwasser):

- alkohol
- okowita
- napój
- napój spirytusowy
- woda

Takie wykluczenie podkreśla zakaz stosowania nazw odnoszących się do środków spożywczych, które naturalnie wchodzi w ich skład, i ma również na celu zapobieganie praktykom wprowadzającym konsumenta w błąd.

Uwaga: Na przykład rum zawierający produkty słodzące w ilości przekraczającej dozwolony próg 20 gramów na litr, który w związku z tym nie jest już rumem, lecz musi być opatrzony nazwą prawną „napój spirytusowy”, nie może być opatrzony wyrażeniem złożonym „rum z cukru” lub „rum z cukru trzcinowego”. W przypadku dodania innych środków spożywczych niedozwolonych w kategorii 1 w załączniku I określenie „rum” może pojawić się w wyrażeniu złożonym, takim jak „rum i przyprawy”. W przeciwnym razie powstały produkt będzie musiał być opatrzony np. następującą etykietą: „napój spirytusowy zawierający cukier trzcinowy” (aby wskazać, że dodano do niego cukier) lub „napój spirytusowy z cukru trzcinowego” (aby wskazać, że poddano destylacji cukier do wytworzenia napoju spirytusowego, który nie spełnia jednak innych wymogów dotyczących produkcji rumu).

#22 – Przykłady zakazanych wyrażen złożonych:

1) Brandy i alkohol	lub	Cognac i alkohol
2) Okowita na bazie whisky	lub	Okowita na bazie Scotch whisky
3) Napój na bazie rumu	lub	napój Ron de Guatemala
4) Rum z cukru trzcinowego	lub	Kubański rum z cukrem
5) Napój spirytusowy likier	lub	Napój spirytusowy Irish Cream
6) Woda z ginem	lub	Woda z genever

Zgodnie z art. 10 ust. 6 lit. c) wyrażenie złożone może jedynie uzupełniać nazwę prawną napoju spirytusowego. W związku z tym **wyrażenia złożone nie można stosować jako nazwy prawnej napoju spirytusowego.**

Jedyny **wyjątek** od tej zasady stanowią wyrażenia złożone zawierające określenie „**likier**” lub „**krem**”, które zgodnie z art. 10 ust. 5 lit. b) **mogą zastąpić nazwę prawną**, pod warunkiem że powstały napój spełnia odpowiednie wymogi określone dla likierów w kategorii 33 napojów spirytusowych w załączniku I.

#23 – Przykłady dozwolonych wyrażen złożonych zawierających określenie „likier” lub „krem”:

1) Vodka liqueur (EN)	—	Irish Whiskey Cream (EN)
2) Wodkalkör – Likör aus/mit Wodka (DE)	—	Berliner Kümmelcream (DE)
3) Liqueur à la vodka (FR)	—	Crème de Cognac (FR)
4) Liquore alla vodka (IT)	—	Crema di Grappa (IT)
5) Licor de vodka (ES)	—	Crema de Orujo de Galicia (ES)
6) Likier na bazie wódki (PL)	—	Krem na bazie Polskiej Wódki (PL)

We wszystkich wyżej wymienionych przypadkach należy przestrzegać następujących wymogów:

- napój spirytusowy, o którym mowa, musi być autentyczny, tj. musi spełniać wymogi określone dla danej kategorii napoju spirytusowego lub oznaczenia geograficznego, w tym wymogi dotyczące minimalnej zawartości alkoholu -> tj. nie może być rozcieńczany wodą w celu obniżenia zawartości alkoholu poniżej przewidzianego minimum; **oraz**
- alkohol wykorzystany do jego produkcji pochodzi wyłącznie z napoju spirytusowego, o którym mowa w wyrażeniu złożonym (z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do produkcji tego napoju) -> tj. bez jakiegokolwiek dodatku innych napojów spirytusowych lub alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego lub destylatów pochodzenia rolniczego; **oraz**
- wymogów określonych w kategorii 33 w załączniku I dotyczących stosowania nazwy prawnej „**likier**” (tj. minimalna objętościowa zawartość alkoholu wynosi 15 % i minimalna zawartość produktu słodzącego wynosi 100 gramów na litr) lub „**krem**” (tj. . wszystkie powyższe + użycie mleka lub przetworów mlecznych).

2.2. Warunki stosowania

W art. 11 ust. 1 przewidziano następujące warunki stosowania nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) w wyrażeniu złożonym:

- alkohol wykorzystany do produkcji napoju alkoholowego pochodzi wyłącznie z napoju spirytusowego, o którym mowa w wyrażeniu złożonym, z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących (aromatach), barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do produkcji tego napoju alkoholowego; **oraz**

- b) *napój spirytusowy nie został tak rozcieńczony przez dodanie wyłącznie wody, że jego zawartość alkoholu jest niższa niż minimalna zawartość alkoholu przewidziana dla odnosnej kategorii napoju spirytusowego określonej w załączniku I²⁰).*

W związku z tym stosowanie nazwy napoju spirytusowego w wyrażeniu złożonym jest dozwolone tylko pod warunkiem, że:

- a) użyto wyłącznie autentycznego napoju spirytusowego, ponieważ nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) nie można podawać na etykiecie, jeżeli produkt, do którego się ona odnosi, nie spełnia wszystkich wymogów dotyczących jego produkcji;

Uwaga: *innymi słowy, musi on spełniać wszystkie wymogi określone w odnosnej kategorii napoju spirytusowego lub dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG.*

- b) do produktu końcowego nie można dodawać alkoholu innego niż alkohol pochodzący z napoju spirytusowego, o którym mowa, z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących (aromatyzatorach), barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do jego produkcji;

Uwaga: *innymi słowy:*

- *napoju spirytusowego, o którym mowa, nie można pozbawić alkoholu (tj. nie dopuszcza się stosowania związków aromatyzujących wyekstrahowanych z napoju spirytusowego) oraz,*
- *nie wolno dodawać alkoholu etylowego/destylatów/innych napojów spirytusowych.*

- c) dodanie wody jest dozwolone jedynie w stopniu niepowodującym spadku zawartości alkoholu w napoju spirytusowym poniżej wymaganego minimum.

Uwaga: *zakaz ten odnosi się wyłącznie do wody, ponieważ napój spirytusowy można łączyć z innymi bezalkoholowymi płynnymi środkami spożywczymi (np. sokami owocowymi, przetworami mlecznymi), co oczywiście również będzie miało wpływ na proporcjonalne zmniejszenie całkowitej zawartości alkoholu w produkcie końcowym.*

2.3. Przepisy dotyczące etykietowania

W przypadku gdy podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze decyduje się na zastosowanie wyrażenia złożonego, konieczne jest nie tylko ustalenie, że powstały napój alkoholowy spełnia warunki jego stosowania (zob. § 2.1 i 2.2 powyżej), lecz produkt musi być również odpowiednio etykietowany.

W art. 11 ust. 3 następujące przepisy dotyczące etykietowania w zakresie wyrażen złożonych opisujących napój alkoholowy, które:

- a) *umieszcza się przy użyciu jednorodnych znaków o tej samej czcionce, wielkości i kolorze;*
- b) *nie mogą być rozdzielone jakimikolwiek elementami tekstowymi lub graficznymi, które nie stanowią ich części;*
- c) *muszą mieć rozmiar czcionki nie większy niż rozmiar czcionki zastosowany do nazwy napoju alkoholowego; oraz*
- d) *w przypadku gdy napój alkoholowy jest napojem spirytusowym, zawsze występują z nazwą prawną napoju spirytusowego, którą umieszcza się w tym samym polu widzenia co wyrażenie złożone, chyba że nazwę prawną zastępuje się wyrażeniem złożonym zgodnie z art. 10 ust. 5 lit. b)²¹.*

²⁰ W sprawie C-136/96, dotyczącej sprzedaży whisky o niższej zawartości alkoholu (tj. whisky rozcieńczonej wodą, której zawartość alkoholu wynosi poniżej 40 %), TSUE odrzucił argument pozwanego, że miał on prawo powołać się na przepisy dotyczące wyrażen złożonych, aby mieć możliwość opisanie swojej whisky o niższej zawartości alkoholu jako „okowity na bazie kupażowanej whisky” lub „Spiritueux au Whisky”. Jednym z powodów odrzucenia tego argumentu był fakt, że przepisy dotyczące wyrażen złożonych dotyczyły wówczas wyłącznie likierów. Ponieważ w art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 110/2008 zamierzano rozszerzyć przepisy dotyczące wyrażen złożonych, tak aby obejmowały wszystkie napoje spirytusowe (tj. nie tylko likiery) oraz oznaczenia geograficzne, istniało zatem niebezpieczeństwo, że będzie można twierdzić, iż opisy takie jak „Scotch whisky i woda źródłana” można stosować jako wyrażenie złożone w odniesieniu do „szkockich whisky” o niższej zawartości alkoholu, ponieważ cały alkohol w produkcie to szkocka whisky. Zniweczyłoby to cel, jakim jest ustalenie minimalnej zawartości alkoholu dla Scotch whisky/whisky (i innych zdefiniowanych napojów spirytusowych). Z tego powodu w rozporządzeniu (WE) nr 110/2008 wprowadzono art. 10 ust. 2 (potwierdzony w art. 11 ust. 1 lit. b) nowego rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych), aby zagwarantować, że nie będzie można stosować wyrażen złożonych w przypadku, gdy określone napoje spirytusowe są po prostu rozcieńczane poniżej ich dozwolonej minimalnej zawartości alkoholu; wyrok z dnia 16 lipca 1998 r. w sprawie C-136/96, The Scotch Whisky Association, ECLI:EU:C:1998:366.

²¹ Wprowadzone rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/1335 z dnia 27 maja 2021 r. zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 w odniesieniu do etykietowania napojów spirytusowych powstałych w wyniku połączenia napoju spirytusowego z co najmniej jednym środkiem spożywczym (Dz.U. L 289 z 12.8.2021, s. 4).

Te przepisy dotyczące etykietowania mają na celu zapewnienie, by:

- a) i b): nazwa napoju spirytusowego zastosowana w wyrażeniu złożonym nie była umieszczana w sposób bardziej widoczny niż nazwa środka spożywczego, który jest z nim połączony,
- c): nazwa (prawna) napoju alkoholowego miała rozmiar czcionki nie mniejszy niż rozmiar czcionki zastosowany do wyrażenia złożonego, aby nie wprowadzać konsumenta w błąd co do rzeczywistego charakteru produktu; oraz
- d): w przypadku gdy produktem końcowym jest napój spirytusowy, jego nazwa prawna zawsze była umieszczana w tym samym polu widzenia co wyrażenie złożone – chyba że wyrażenie złożone w sposób uzasadniony zastępuje nazwę prawną – aby uniknąć wprowadzenia konsumenta w błąd co do rzeczywistego charakteru produktu.

Uwaga: w art. 11 ust. 3 nie wymaga się, aby wyrażenie złożone było umieszczane w tym samym polu widzenia co nazwa napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe, niemniej jednak zastosowanie mają wymogi rozporządzenia FIC, zgodnie z którymi informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, zwłaszcza co do charakteru i tożsamości żywności (art. 7 ust. 1 lit. a) rozporządzenia FIC), a nazwa żywności musi być umieszczona w widocznym miejscu, w taki sposób, aby była łatwo dostrzegalna itp. (art. 13 ust. 1 rozporządzenia FIC).

Uwaga: W art. 11 ust. 3 nie wymaga się, aby nazwa prawna napoju alkoholowego i wyrażenie złożone były umieszczone w oddzielnych wierszach, natomiast zgodnie z przepisem określonym w art. 11 ust. 2 zabrania się, aby określenia takie jak „napój” i „napój spirytusowy” były częścią wyrażenia złożonego. W związku z tym umieszczanie nazwy prawnej „napój spirytusowy” lub nazwy „napój” - np. „napój (spirytusowy) gin z tonikiem” – w tym samym wierszu co wyrażenie złożone byłoby niedopuszczalne.

#24 – Przykłady etykietowania napoju alkoholowego za pomocą wyrażenia złożonego (dane szczegółowe podane w nawiasach nie są obowiązkowe):

<p><i>Szkocka whisky i miód</i></p> <p>Napój spirytusowy</p>	
<p><i>Napój spirytusowy</i></p> <p><i>Gin z tonikiem</i></p> <p>Zawartość alkoholu: 15 % obj.</p>	<p>(<i>Napój alkoholowy</i>)</p> <p><i>Gin z tonikiem</i></p> <p>Zawartość alkoholu: 8 % obj.</p>
<p><i>Napój spirytusowy</i></p> <p><i>Rum kokosowy</i></p>	
<p>Okowita z wyłoków z winogron z cynamonem i kakao</p> <p>NAPÓJ SPIRYTUSOWY</p>	
<p>(<i>Likier</i>)</p> <p><i>Likier brandy</i></p>	
<p>Krem whisky (Likier)*</p>	

*Napój spirytusowy wytwarzany przez dodanie do whisky np. cukru i przetworów mlecznych będzie mógł być opatrzone nazwą prawną „krem na bazie whisky” tylko wtedy, gdy cały alkohol pochodzi z autentycznej whisky, a produkt końcowy spełnia odpowiednie wymogi określone w kategorii 33 (tj. likier), np. że jego minimalna objętościowa zawartość alkoholu wynosi 15 % i zawiera co najmniej 100 gramów produktów słodzących na litr oraz mleko lub przetwory mleczne. Jeżeli wymogi te nie zostaną spełnione, nazwa prawna będzie musiała brzmieć „napój spirytusowy”, jeżeli jest zgodna z definicją i wymogami dotyczącymi napojów spirytusowych określonymi w art. 2, lub właściwą nazwą napoju alkoholowego, jeżeli nie jest zgodna.

2.4. Weryfikacja

Weryfikacja (opisu), prezentacji i etykietowania produktu zawierającego wyrażenie złożone odnoszące się do nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) dotyczy zgodności z następującymi warunkami:

Produkcja:

- 1) składnik alkoholowy należy do kategorii napoju spirytusowego lub OG (nie więcej niż jeden napój spirytusowy), do którego dodaje się jeden lub więcej środków spożywczych niedozwolonych do jego produkcji, niebędących napojami alkoholowymi, w celu nadania produktowi końcowemu dodatkowych szczególnych właściwości organoleptycznych;
- 2) produktem końcowym jest napój alkoholowy;
- 3) użyto autentycznego napoju spirytusowego, tj. spełniającego wszystkie wymogi dotyczące produkcji określone w odnośnej kategorii napoju spirytusowego w załączniku I lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG, w tym wymogi dotyczące minimalnej zawartości alkoholu;
- 4) cały alkohol pochodzi z napoju spirytusowego, o którym mowa, z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach;

Etykietowanie:

- 5) nazwą (prawną) jest:
  - a. „napój spirytusowy” w przypadku napojów spirytusowych niespełniających wymogów żadnej z kategorii,
  - b. wyrażenie złożone łączące nazwę napoju spirytusowego z określeniem „likier” lub „krem” w odniesieniu do powstałego napoju spirytusowego spełniającego odpowiednie wymogi kategorii 33 w załączniku I, lub
  - c. nazwa napoju alkoholowego, jeżeli nie jest to napój spirytusowy (np. o zawartości alkoholu poniżej 15 % obj.) zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu FIC ⁽²²⁾;
- 6) w wyrażeniu złożonym nazwa napoju spirytusowego łączy się z określeniem „likier” lub „krem” (jeżeli spełnia odpowiednie wymogi wskazane w pkt 5.b. powyżej) lub z nazwą/przymiotnikiem odnoszącym się do środków spożywczych, które nie są dozwolone do jego produkcji;
- 7) nazwa (prawna) napoju alkoholowego musi być umieszczona w widocznym miejscu w taki sposób, aby była dobrze widoczna, wyraźnie czytelna oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalna. Nie może być w żaden sposób ukryta, zasłonięta, pomniejszona ani przerwana jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem;
- 8) nazwę prawną napoju spirytusowego powstałego w wyniku połączenia napoju spirytusowego z jednym lub większą liczbą środków spożywczych zawsze umieszcza się w tym samym polu widzenia co wyrażenie złożone (chyba że wyrażenie złożone jest również nazwą prawną napoju spirytusowego zgodnie z art. 10 ust. 5 lit. b) rozporządzenia RNS) ⁽²³⁾;
- 9) bez uszczerbku dla nazw prawnych przewidzianych w art. 10 określenia „alkohol”, „spirytusowy”, „napój”, „napój spirytusowy” i „woda” nie są częścią wyrażenia złożonego;
- 10) wyrażenie złożone zapisuje się przy użyciu jednorodnych znaków o tej samej czcionce, wielkości i kolorze;
- 11) słowa składające się na wyrażenie złożone nie są rozdzielone jakimikolwiek elementami tekstowymi lub graficznymi, które nie stanowią ich części;
- 12) wyrażenie złożone umieszcza się przy użyciu tego samego rozmiaru czcionki, jaki zastosowano do (prawnej) nazwy napoju alkoholowego, lub mniejszego.

⁽²²⁾ Jeśli chodzi o nazwy napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe, zastosowanie ma art. 17 rozporządzenia FIC „Nazwa środka spożywczego jest jego nazwa przewidziana w przepisach. W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, przedstawia się nazwę opisową tego środka spożywczego”. Zob. odpowiednie definicje zawarte w art. 2 ust. 2 lit. n), o) i p) rozporządzenia FIC.

⁽²³⁾ Napoje spirytusowe, które nie spełniają tego wymogu, ale spełniają wymogi rozporządzenia (WE) nr 110/2008 i które zostały wyprodukowane oraz opatrzone etykietami przed dniem 31 grudnia 2022 r., nadal mogą być wprowadzane do obrotu do wyczerpania zapasów.

3. ODNIESIENIA

Art. 3 pkt 3	Definicja
Art. 12	Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

3.1. Czym jest odniesienie?

Stosowanie odniesień zapewnia możliwość nawiązania, pod określonymi warunkami, do nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) w (opisie,) prezentacji lub etykietowaniu innego środka spożywczego.

Zgodnie z art. 3 pkt 3 „odniesienie» oznacza bezpośrednie lub pośrednie nawiązanie do jednej lub większej liczby nazw prawnych przewidzianych w kategoriach napojów spirytusowych określonych w załączniku I lub jednego lub większej liczby oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, inne niż nawiązanie do wyrażenia złożonego lub wykazu składników, o którym mowa w art. 13 ust. 2–4, w opisie, prezentacji i etykietowaniu:

- a) *środku spożywczego innego niż napój spirytusowy,*
- b) *napoju spirytusowego, który spełnia wymogi kategorii 33–40 w załączniku I; lub*
- c) *napoju spirytusowego, który spełnia warunki określone w art. 12 ust. 3a”;*

Innymi słowy, do nazw napojów spirytusowych można odnieść się w:

- prezentacji i etykietowaniu środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe;
- prezentacji i etykietowaniu napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe;
- opisie, prezentacji i etykietowaniu likierów;
- opisie, prezentacji i etykietowaniu napojów spirytusowych innych niż likiery [dopuszczalne jedynie w szczególnych przypadkach, które nie mogą być zakwalifikowane jako wyrażenia złożone lub mieszaniny, do których zastosowanie mają szczególne przepisy dotyczące etykietowania (zob. rozdział 2 powyżej i rozdział 4 poniżej)].

Zgodnie z art. 10 ust. 6 lit. c) odniesienie może jedynie uzupełniać nazwę prawną napoju spirytusowego. W związku z tym **odniesienie do napoju spirytusowego w żadnym razie nie może zastąpić jego nazwy prawnej**, lecz powinno być do niej dodane zgodnie z przepisami dotyczącymi etykietowania przewidzianymi w art. 12 ust. 4 (zob. § 3.2.3 i 3.2.4 poniżej).

Odniesienie jest nawiązaniem do jednej lub kilku nazw napojów spirytusowych (kategorii lub OG) w prezentacji i etykietowaniu innego środka spożywczego. Odniesienie do napoju spirytusowego, w żadnym razie nie może być stosowane jako jego nazwa prawna.

Uwaga: Powstało pytanie, jak należy rozumieć przepis art. 10 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia RNS – zakazujący stosowania nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) w opisie, prezentacji i etykietowaniu napojów niespełniających wymogów określonych dla tej kategorii napoju spirytusowego lub OG, z wyjątkiem odniesień, wyrażen złożonych i wykazów składników – w odniesieniu do horyzontalnego obowiązku wskazania **szczegółowych informacji dotyczących podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze** zgodnie z art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. h) rozporządzenia FIC. W istocie może się zdarzyć, że nazwa lub adres podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze (lecz również logo lub zarejestrowane nazwy marek) zawierają nazwę kategorii napoju spirytusowego (np. „Gwadelupskie destylarnie **rumu**” lub „Wytwórnia **wódki X**”) lub OG (np. Bassano del **Grappa**). Pytanie to jest tym bardziej zasadne, jeżeli napój spirytusowy, na którym umieszczono nazwę lub adres podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze, nie należy do tej samej kategorii napojów spirytusowych (np. jeżeli „Wytwórnia **wódki X**” – produkuje **gin**). Odpowiedź brzmi następująco: te dwa zobowiązania prawne (jedno wynikające z rozporządzenia RNS, drugie określone w przepisach rozporządzenia FIC) niekoniecznie są ze sobą sprzeczne: jeżeli nazwa lub adres przedsiębiorstwa (zgodnie z prawem) zawierają **nazwę kategorii napoju spirytusowego lub oznaczenie geograficzne**, lecz nazwa ta **nie jest stosowana jako nazwa prawna napoju spirytusowego**, taka nazwa lub adres powinny być wskazane, ponieważ oba przepisy stosuje się równolegle, a przepis określony w rozporządzeniu RNS nie uniemożliwia wskazania firmy zgodnie z przepisami rozporządzenia FIC. To samo odnosi się do **nazw opisowych** (w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. p) rozporządzenia FIC) napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe, które nie powinny być sprzeczne z zakazem podawania nazwy napoju spirytusowego zgodnie z art. 10 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia RNS.

3.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

Zgodnie z art. 12 odmiennie zasady obowiązują w przypadku, gdy odniesienie do nazwy napoju spirytusowego dotyczy:

- a) środka spożywczego innego niż napój alkoholowy;
- b) napoju alkoholowego innego niż napój spirytusowy;
- c) napoju spirytusowego należącego do którejkolwiek z kategorii 33–40 w załączniku I (likieri); lub
- d) napoju spirytusowego innego niż likier (w szczególnych, ograniczonych przypadkach).

Odniesienia do nazw napojów spirytusowych można umieszczać w (opisie) prezentacji i etykietowaniu **każdego rodzaju środków spożywczych**.

Jednakże odniesienia do **napojów spirytusowych innych niż likiery** są dopuszczalne tylko w szczególnych, ograniczonych przypadkach.

Uwaga: Aby uwzględnić szczególnie charakter **oznaczeń geograficznych** oraz wzmocnioną ochronę ustanowioną w celu zapobiegania wszelkiemu bezprawnemu wykorzystywaniu ich renomy, w przypadku odniesień do OG napoju spirytusowego stosowanego jako składnik innych środków spożywczych, **zaleca się**, by:

- 1) napój spirytusowy objęty nazwą OG był stosowany w **ilości wystarczającej do nadania środkowi spożywczemu, o którym mowa, istotnych właściwości**;
- 2) **środek spożywczy opatrzony odniesieniem do jednego lub kilku OG napoju spirytusowego nie zawierał żadnego innego „porównywalnego składnika”**, tj. żadnego innego składnika, który mógłby częściowo lub całkowicie zastąpić składnik(-i) objęty(-e) OG. W takim przypadku nazwę OG należy umieścić jedynie w wykazie składników, zgodnie z art. 18–22 rozporządzenia FIC. Oczywiście zalecenie to ma zastosowanie wyłącznie do napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii, co wspomniane oznaczenie(-a) geograficzne, lub do środków aromatyzujących „imitujących” napoje spirytusowe, natomiast inne kategorie napojów spirytusowych można dodać i etykietować zgodnie z przepisami dotyczącymi odniesień; oraz
- 3) **zawartość procentowa** produktu objętego nazwą OG została **podana** w odniesieniu lub bezpośrednio obok odniesienia do OG napoju spirytusowego lub, jeżeli został podany, w wykazie składników bezpośrednio obok danego składnika, zgodnie z zasadami dotyczącymi OUID ⁽²⁴⁾.

W przypadku odniesień do nazw OG zaleca się, aby:

- 1) jedną z istotnych cech środka spożywczego był **smak, który można przypisać przede wszystkim obecności OG napoju spirytusowego, którego użyto jako składnika**;
- 2) **nie stosować żadnego innego „porównywalnego” składnika** (z wyjątkiem napojów spirytusowych innych kategorii); oraz
- 3) **wyraźnie wskazać zastosowaną ilość**.

#25 – Przykłady:

Praliny czekoladowe nadziewane Ouzo (5 %)

byłyby dopuszczalne tylko wtedy, gdyby użyto wystarczającej ilości autentycznego Ouzo, aby nadać pralinom czekoladowym smak, który można przypisać przede wszystkim temu składnikowi.

Piwo

z Rum da Madeira (7 %)

byłyby dopuszczalne tylko wtedy, gdyby do piwa nie dodano żadnego „porównywalnego” składnika (np. innego rumu (objętego OG lub nie), złożonego aromatu wyekstrahowanego z rumu (da Madeira) lub „imitacji” środka aromatyzującego o aromacie rumu) wraz z OG Rum da Madeira.

⁽²⁴⁾ Zalecenia te odzwierciedlają zalecenia zawarte w dokumencie „Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie etykietowania środków spożywczych wykorzystujących produkty posiadające chronione nazwy pochodzenia (ChNP) i chronione oznaczenia geograficzne (ChOG) jako składniki (2010/C 341/03)”.

Uwaga: W przypadku, gdy do piwa dodano nie tylko Rum da Madeira, ale także inny „porównywalny” składnik lub „porównywalne” składniki, nazwy OG nie można stosować jako odniesienia, może być jedynie umieszczona w wykazie składników wraz z „porównywalnym” składnikiem lub porównywalnymi składnikami wykorzystanymi do produkcji samego piwa.

Uwaga: W przypadku gdy do piwa dodano nie tylko Rum da Madeira, lecz również inny napój spirytusowy (inne napoje spirytusowe) nienależący(-e) do kategorii 1 w załączniku I (rum), **wszystkie nazwy** napojów spirytusowych należy wskazać w odniesieniu (lub w wykazie składników).

Uwaga: Należy pamiętać, że zgodnie z art. 10 ust. 7 akapit drugi rozporządzenia RNS nazw OG napojów spirytusowych nie można stosować do opisu środków aromatyzujących imitujących te oznaczenia geograficzne ani do opisu ich stosowania w środkach spożywczych.

3.2.1. Odniesienia na środkach spożywczych innych niż napoje alkoholowe

Zgodnie z art. 12 ust. 1 dopuszcza się odniesienie do nazwy jednego lub więcej napojów spirytusowych (kategorii lub OG) w prezentacji i etykietowaniu środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe, pod warunkiem że „alkohol wykorzystany do produkcji środka spożywczego pochodzi wyłącznie z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu”.

Jedynym dozwolonym wyjątkiem od tego warunku jest „alkohol, który może być obecny w środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do produkcji tego środka spożywczego”, tj. alkohol, który wykorzystano do przygotowania tych składników.

Z wyjątkiem tego, cały alkohol obecny w produkcie końcowym musi pochodzić z autentycznego napoju spirytusowego (tj. takiego, który spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii lub OG – w tym wymogi dotyczące minimalnej zawartości alkoholu w momencie użycia), bez dodatku alkoholu etylowego, destylatów lub innych napojów spirytusowych.

W szczególności możliwe są dwa przypadki:

- a) płynny środek spożywczy inny niż napój alkoholowy i inny niż woda, do którego dodano więcej niż jeden napój spirytusowy ⁽²⁵⁾, w wyniku czego otrzymano napój alkoholowy (tj. napój o określonej zawartości alkoholu, w zależności od ilości alkoholu, który siła rzeczy zostaje dodany w postaci tych napojów spirytusowych);

Uwaga: W żadnym wypadku nie jest możliwe, aby napój powstał w wyniku połączenia bezalkoholowego płynnego środka spożywczego z napojami spirytusowymi nie zawierającymi żadnego alkoholu.

- b) niepłynny środek spożywczy, do którego podczas przygotowania dodano jeden lub większą liczbę napojów spirytusowych, co doprowadzi do powstania środka spożywczego o określonej resztkowej zawartości alkoholu, w zależności od ilości użytego napoju lub napojów spirytusowych. Część tego alkoholu może jednak wyparować w trakcie procesu przygotowywania, takiego jak pieczenie.

Etykietowanie takich środków spożywczych nie jest regulowane rozporządzeniem RNS, dlatego też zastosowanie ma rozporządzenie FIC, w szczególności jego art. 36 dotyczący dobrowolnych informacji oraz art. 7 dotyczący rzetelnego informowania.

#26 – Przykłady dozwolonych odniesień do środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe:

— Czekolada z kirsch*	lub	— Praliny z Cognac*
— Ciasto z likierem jajecznym*	lub	— Ciastka z Mirto di Sardegna*
— Lody z rumem i rodzynkami*	lub	— Lody z Génépi des Alpes*
— Nektar owocowy wzbogacony dodatkiem rumu i brandy**	lub	— Soki wieloowocowe z rumem i whisky**

* Wymienione środki spożywcze nie są wyrażeniami złożonymi, ponieważ powstały produkt nie stanowi napoju alkoholowego.

** W przypadku odniesień do więcej niż jednego napoju spirytusowego na napojach bezalkoholowych cały alkohol w produkcie końcowym musi pochodzić wyłącznie z napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu.

⁽²⁵⁾ Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych **połączenie napoju spirytusowego z jednym lub większą liczbą środków spożywczych skutkujące powstaniem napoju alkoholowego jest wyrażeniem złożonym** i podlega przepisom szczegółowym określonym w art. 11. Dodanie **więcej niż jednego napoju spirytusowego** do napojów bezalkoholowych należy jednak traktować jak **odniesienie** i podlega ono przepisom art. 12 ust. 1.

3.2.2. Odniesienia na napojach alkoholowych innych niż napoje spirytusowe

W art. 12 ust. 2 dopuszcza się odniesienie do nazwy jednego lub większej liczby napojów spirytusowych (kategorii lub OG) w prezentacji i etykietowaniu napoju alkoholowego innego niż napój spirytusowy, pod warunkiem że:

- „a) **dodany alkohol pochodzi wyłącznie z napoju spirytusowego** lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu do; oraz
- b) **zawartość każdego składnika alkoholowego** jest wskazana co najmniej raz w **tym samym polu widzenia** co odniesienie, w porządku malejącym według użytych ilości. Zawartość ta musi być równa **stosunkowi objętości czystego alkoholu**, jaki ma dany składnik, do całkowitej objętości czystego alkoholu w ostatecznym produkcie”.

Przepis ten odnosi się do wszystkich napojów, które zawierają alkohol, ale nie są napojami spirytusowymi, włączając między innymi:

- 1) **wino** (nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ⁽²⁶⁾);
- 2) **aromatyzowane produkty sektora wina** (nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 251/2014 ⁽²⁷⁾);
- 3) **piwo**;
- 4) **cydr, perry oraz inne napoje fermentowane**.

Prawodawca wprowadził ten nowy przepis, którego nie zawierało rozporządzenie (WE) nr 110/2008, aby doprecyzować wymogi mające zastosowanie do odniesień do napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych napojów alkoholowych.

W istocie oznacza to dodatek alkoholu do alkoholu naturalnie obecnego w napoju alkoholowym, co wyraźnie zaprzecza tym samym zasadzie, że alkohol musi pochodzić wyłącznie z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa.

#27 – Przykłady dozwolonych odniesień na napojach alkoholowych innych niż napoje spirytusowe:

- 1) **Piwo z Genever – lub – piwo z nutą Genever – lub – piwo wzbogacone dodatkiem Genever**: cały alkohol dodawany do piwa musi pochodzić z autentycznego Genever (tj. musi spełniać wszystkie wymogi określone dla tego OG, w tym wymóg minimalnej zawartości alkoholu), bez dodatku jakichkolwiek „porównywalnych” składników, alkoholu etylowego, destylatów lub innych okowit.
- 2) **Gorący cydr jabłkowy z punch au rhum**: cały alkohol dodawany do cydru jabłkowego musi pochodzić z punch au rhum (tj. musi spełniać wymogi określone dla kategorii 33 w załączniku I oraz w szczególności lit. d) tiret trzecie tej kategorii).
- 3) **Napój alkoholowy**

Dyplomata* wzbogacony dodatkiem likieru maraschino i Cognac: cały alkohol dodawany do napoju alkoholowego (wermutu) musi pochodzić z autentycznego likieru maraschino (tj. musi spełniać wymogi określone dla kategorii 37 w załączniku I) oraz z Cognac (tj. musi spełniać wszystkie wymogi określone w jego dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu).

* „Dyplomata” to koktajl alkoholowy zawierający wermut i likier. Przywołanie go ma na celu wyłącznie zilustrowanie możliwości stosowania odniesień na aromatyzowanych produktach sektora wina. Ze względu na brak przepisów dotyczących wyrażen złożonych i odniesień w rozporządzeniu (UE) nr 251/2014 oraz ustanowiony w nim zakaz stosowania jakichkolwiek nazw handlowych zastrzeżonych dla aromatyzowanych produktów sektora wina w odniesieniu do napojów alkoholowych niespełniających określonych wymogów dotyczących ich produkcji, do opisu takich napojów alkoholowych należy używać nazw alternatywnych.

Uwaga: Wyżej wymienione przykłady mają charakter opisowy i nie mają zastosowania do przepisów dotyczących etykietowania, zgodnie z którymi odniesienia powinny pojawiać się w osobnej linii niż nazwa prawna likieru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej.

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91 (Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 14).

#28 – Przykłady zakazanych odniesień do napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe:

- 1) **Piwo wzbogacone aromatem rumu*** lub **Piwo aromatyzowane złożonymi aromatami Genever***
- 2) **Wermut z sambuca**** lub **Sangria wzbogacona dodatkiem rumu z Madery****

* Odniesienia na napojach (w tym przypadku piwie) są zakazane, jeśli odnoszą się do środków aromatyzujących, a nie do autentycznej kategorii napojów spirytusowych (rumu) lub oznaczenia geograficznego (Genever).

** W rozporządzeniu (UE) nr 251/2014 zabrania się stosowania wyrażen złożonych lub odniesień w przypadku aromatyzowanych produktów sektora winnego, a także zakazuje się wykorzystywania nazw handlowych zastrzeżonych dla aromatyzowanych produktów sektora wina w przypadku napojów alkoholowych niespełniających określonych wymogów dotyczących ich produkcji.

Doprecyzowanie faktu, że w przypadku odniesień na napojach alkoholowych dodany alkohol musi pochodzić z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa, umożliwiło prawodawcy zapewnienie, że ta sama zasada etykietowania przewidziana wcześniej w art. 11 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 110/2008 wyłącznie dla mieszanin będzie miała obecnie zastosowanie również do napojów alkoholowych zawierających odniesienie do jednego lub kilku napojów spirytusowych. Ma to na celu poinformowanie konsumenta o zawartości alkoholu w produkcie końcowym pochodzącego odpowiednio z początkowego napoju alkoholowego i napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu.

W związku z tym w przypadku odniesienia do jednego lub większej liczby napojów spirytusowych wykaz składników alkoholowych należy umieścić co najmniej raz w tym samym polu widzenia co odniesienie i wskazać w nim w porządku malejącym zawartość (w procentach) czystego alkoholu, jaki ma dany składnik alkoholowy w produkcie końcowym (art. 12 ust. 2 lit. b)).

#29 – Przykłady etykietowania zawartości alkoholu pochodzącego z każdego składnika alkoholowego:

- 1) **Piwo z Genever** (alkohol 6 % obj.: piwo 90 % – Genever 10 %)
- 2) **Gorący cydr jabłkowy z punch au rhum** (8 % obj.: cydr jabłkowy 95 % – rum 5 %)
- 3) **„Diplomat”* wzbogacony dodatkiem Cognac i likieru maraschino** (alk. 15 % obj.: wino 75 % – Cognac 10 % – maraschino 8 % – alkohol etylowy pochodzenia rolniczego 7 %)

* W rozporządzeniu (UE) nr 251/2014 zabrania się stosowania wyrażen złożonych lub odniesień do aromatyzowanych produktów sektora winnego, a także zakazuje się wykorzystywania nazw handlowych zastrzeżonych dla aromatyzowanych produktów sektora wina na napojach alkoholowych niespełniających określonych wymogów dotyczących ich produkcji. W tym kontekście można jednak stosować nazwę koktajlu alkoholowego, takiego jak „Diplomat”, który zawiera wermut. Ponieważ wermut jest winem aromatyzowanym, co zakłada dodatek alkoholu, w przypadku gdy do jego produkcji wykorzystywany jest alkohol etylowy pochodzenia rolniczego, wykaz składników alkoholowych powinien uwzględniać ten fakt w celu odróżnienia takiego alkoholu od alkoholu pochodzącego z wina i z napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu.

Uwaga: Wyżej wymienione przykłady mają charakter opisowy i nie mają zastosowania do przepisów dotyczących etykietowania, zgodnie z którymi odniesienia powinny pojawić się w osobnej linii niż nazwa prawna likieru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej.

3.2.3. Odniesienia na likierach

Zgodnie z art. 12 ust. 3 dozwolone jest odniesienie do nazwy jednego lub kilku napojów spirytusowych (kategorii lub OG) w opisie, prezentacji i etykietowaniu napoju spirytusowego, który spełnia wymogi którejkolwiek z kategorii 33–40 w załączniku I (tj. likiery), pod warunkiem że:

- a) dodany alkohol pochodzi wyłącznie z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu;
- b) zawartość każdego składnika alkoholowego jest wskazana co najmniej raz w tym samym polu widzenia co odniesienie, w porządku malejącym według użytych ilości. Zawartość ta musi być równa stosunkowi objętości czystego alkoholu, jaki ma dany składnik, do całkowitej objętości czystego alkoholu w ostatecznym produkcie; oraz
- c) określenie »cream« [Uwaga: tylko angielskie określenie »cream«] nie pojawia się w nazwie prawnej napoju spirytusowego, który spełnia wymogi kategorii 33–40 w załączniku I lub w nazwie prawnej napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu.”

Przepis ten dotyczy każdej kategorii 33–40 (likieri) na zasadzie odstępstwa od przepisów dotyczących mieszanin określonych w art. 13 ust. 4.

W istocie dodanie jednego lub większej liczby napojów spirytusowych do likieru spowodowałoby powstanie mieszaniny, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 9 i 10 i musiałyby to być odpowiednio oznakowane.

Prawodawca wprowadził jednak wyjątek od zakresu stosowania przepisów dotyczących odniesień, mających początkowo ograniczać się do środków spożywczych innych niż napoje spirytusowe. Działanie to miało na celu zapewnienie odpowiedniego poinformowania konsumenta o składzie likieru, do którego dodano inny napój spirytusowy, aby nadać mu szczególne właściwości organoleptyczne. To popularna praktyka, mając na uwadze, że między innymi likieri można produkować przez połączenie jednego lub większej liczby napojów spirytusowych (zob. pkt 33 lit. a) ppkt (ii) załącznika I).

Przepisy dotyczące mieszanin określone w art. 13 ust. 3 i 4 nakazują, aby nazwę napojów spirytusowych (i innych składników alkoholowych mieszaniny) wskazywano wyłącznie w wykazie składników alkoholowych. Zgodnie z przepisami dotyczącymi odniesień dotyczących likierów, nazwa dodawanego napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych może z kolei pojawić się w dowolnym miejscu, o ile znajduje się ono w tym samym polu widzenia co nazwa prawna (zgodnie z wymogami art. 12 ust. 4 lit. c), zob. § 3.2.5 poniżej). Aby zmniejszyć ryzyko nadużyć i wprowadzających w błąd praktyk, w przypadku odniesień dotyczących likierów (jak w przypadku mieszanin) prawodawca wprowadził także wymóg nakazujący umieszczenie wykazu składników alkoholowych co najmniej raz w tym samym polu widzenia co odniesienie i wskazanie w porządku malejącym zawartości (w procentach) czystego alkoholu, jaki ma dany składnik alkoholowy w produkcie końcowym (art. 12 ust. 3 lit. b)).

Ponadto zgodnie z przepisami dotyczącymi etykietowania określonymi w art. 12 ust. 4 lit. a) i b) odniesienie nie może znajdować się w tym samym wierszu, co nazwa prawna likieru, i musi być zapisane czcionką o rozmiarze nie większym niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej dla nazwy prawnej likieru lub ewentualnych wyrażen złożonych.

W przeciwieństwie do wykazu składników alkoholowych zawartych w mieszaninie (które także muszą być zapisane czcionką o rozmiarze nie większym niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej dla nazwy prawnej: zob. art. 13 ust. 3 akapit drugi i art. 13 ust. 4 akapit drugi lit. a), a także § 4.2.1 i 4.2.2 poniżej), odniesienia na likierach mogą być jednak zapisane czcionką o innym rozmiarze i kolorze niż czcionka zastosowana dla nazwy prawnej.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 lit. c) odniesienia na likierach „zawsze występują razem z nazwą prawną napoju spirytusowego, która widnieje w tym samym polu widzenia co odniesienie.” (zob. § 3.2.5 poniżej).

Uwaga: Prawodawca wprowadził ograniczenie w powyższym przepisie, tj. nazwy prawne zawierające określenie »cream« są niedozwolone, gdy przy likierach czyni się odniesienie do napojów spirytusowych. Wyjątek ten ma zastosowanie jedynie w przypadku angielskiego wyrażenia (a nie w innym języku) i ma na celu ochronę reputacji OG Irish Cream.

#30 – Przykłady dozwolonych i zakazanych odniesień przy likierach:

1) Likier jajeczny wzbogacony dodatkiem brandy	lub	—	Likier Blutwurz z Cognac
2) Likier czekoladowy z odrobiną ginu	lub	—	Licor de café de Galicia z rumem
3) Likier jajeczny produkowany na bazie okowity z wiśni (nawet jeśli cały alkohol – tj. 100 % – pochodzi z okowity z wiśni, można to nazwać odniesieniem)			
4) Crème de Brandy avec Rhum		ALE NIE:	Brandy Cream avec/z Rhum/rumem
5) Crema de Orujo con Whisky		ALE NIE:	Orujo Cream con/z whisky

Uwaga: Likier jajeczny z odrobiną wódki można stosować jako odniesienie. W przeciwieństwie do **Vodka Liqueur**, które jest wyrażeniem złożonym i tym samym nie zezwala się na dodatek alkoholu innego niż pochodzącego z wódki, w odniesieniu na likierach dopuszcza się dodatek alkoholu wynikający ze sposobu produkcji likieru. W związku z tym, aby nie wprowadzać konsumentów w błąd, dla odniesień dotyczących likierów obowiązkowe jest wskazanie zawartości alkoholu wszystkich składników alkoholowych.

Uwaga: Nazwa **whisky cream** (w języku angielskim) może być tylko wyrażeniem złożonym, a więc wymagane jest, aby cały alkohol pochodził wyłącznie z whisky.

Uwaga: Wyżej wymienione przykłady mają charakter opisowy i nie mają zastosowania do przepisów dotyczących etykietowania, zgodnie z którymi odniesienia powinny pojawić się w osobnej linii niż nazwa prawna likieru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej.

Uwaga: Niektórzy uważają, że możliwość stosowania odniesień do napojów spirytusowych w przypadku likieru osłabia wymóg, aby w przypadku wyrażen złożonych cały alkohol pochodził z napoju spirytusowego, o którym mowa. W istocie, chociaż w „Whisky Liqueur” cały alkohol musi pochodzić z whisky, „likier z (odrobiną) whisky” może być produkowany także z wykorzystaniem innych rodzajów alkoholu.

Z tego powodu **zaleca się**, aby w przypadku odniesień stosowanych w etykietowaniu likierów nazwą prawną „likier” zawsze uzupełniać nazwą głównego surowca użytego do nadania mu dominującego aromatu (np. likier kokosowy z odrobiną rumu; likier czekoladowy z odrobiną brandy). W przeciwnym wypadku użycie nazwy prawnej „likier” w obecności odniesień bez uzupełnienia nazwą głównego użytego środka aromatyzującego może wskazywać na ukryty zamiar wprowadzenia konsumentów w błąd.

3.2.4. Odniesienia na napojach spirytusowych innych niż likiery

Zgodnie z art. 12 ust. 3a dozwolone jest odniesienie do nazwy **jednego** napoju spirytusowego (kategorii lub OG) w opisie, prezentacji i etykietowaniu napoju spirytusowego innego niż likier (tj. takiego, który spełnia wymogi którejkolwiek z kategorii 33–40 w załączniku I) „pod warunkiem że:

- a) napój spirytusowy, o którym mowa w odniesieniu:
  - (i) został wykorzystany jako jedyna baza alkoholowa do produkcji ostatecznej formy napoju spirytusowego, który spełnia wymogi kategorii napojów spirytusowych określonej w załączniku I,
  - (ii) nie został połączony z żadnym środkiem spożywczym oprócz środków spożywczych wykorzystanych do jego produkcji lub do produkcji ostatecznej formy napoju spirytusowego zgodnie z załącznikiem I lub zgodnie z odpowiednią specyfikacją produktu, oraz
  - (iii) nie został rozcieńczony przez dodanie wody w stopniu powodującym spadek zawartości alkoholu poniżej wymaganego minimum przewidzianego dla danej kategorii napojów spirytusowych określonej w załączniku I lub w specyfikacji produktu oznaczenia geograficznego, o którym mowa w odniesieniu;
lub
- b) przez cały okres dojrzewania lub jego część napój spirytusowy był przechowywany w drewnianych beczkach, wcześniej wykorzystywanych do leżakowania napoju spirytusowego, o którym mowa w odniesieniu, pod warunkiem że:
  - (i) w przypadku tych kategorii napojów spirytusowych lub oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, do których zabrania się dodawania alkoholu, rozcieńczonego lub nie, z drewnianych beczek usunięto wcześniejszą zawartość,
  - (ii) odniesienie jest zawarte w opisie beczek wykorzystywanych do leżakowania powstałego napoju spirytusowego,
  - (iii) odniesienie nie dominuje nad nazwą prawną napoju spirytusowego ani nad żadnym zastosowanym wyrażeniem złożonym, oraz
  - (iv) na zasadzie odstępstwa od ust. 4 lit. b), czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego lub wszelkie zastosowane wyrażenie złożone.”.

Także w powyższych przypadkach zgodnie z art. 12 ust. 4 lit. c) odniesienia „zawsze występują razem z nazwą prawną napoju spirytusowego, która widnieje w tym samym polu widzenia co odniesienie.” (zob. § 3.2.5 poniżej).

3.2.4.1. Odniesienia do napojów spirytusowych wykorzystywanych jako jedna baza alkoholowa

Producenci mogą chcieć tworzyć innowacyjne produkty, eksperymentując z ustalonymi kategoriami napojów spirytusowych lub OG i przekształcając je w inne kategorie napojów spirytusowych.

W określonych przypadkach prawodawca zezwala producentom na stosowanie odniesień do nazwy prawnej początkowego napoju spirytusowego w opisie, prezentacji i etykietowaniu końcowego napoju spirytusowego przy uwzględnieniu warunków określonych w poprzednim akapicie.

Z drugiej strony niektóre kategorie napojów spirytusowych – np. wódka smakowa – mogą być produkowane z wykorzystaniem innej kategorii napojów spirytusowych – w przypadku przykładu: wódka – jako jej jedyna baza alkoholowa i producent może chcieć zamieścić odniesienie do tego składnika alkoholowego w opisie, prezentacji i etykietowaniu produktu końcowego.

Przepisy zawarte w art. 12 ust. 3a lit. a) rozporządzenia RNS obejmują wyżej wymienione przypadki.

Aby zapobiec nadużywaniu renomy napoju spirytusowego (kategorii lub OG), prawodawca przewidział, że wszelkie odniesienia do nazwy prawnej tegoż napoju w opisie, prezentacji lub etykietowaniu innego napoju spirytusowego wyprodukowanego z wykorzystaniem napoju spirytusowego, o którym mowa w odniesieniu i który jest jedyną bazą alkoholową, są dozwolone tylko wtedy, gdy końcowy napój spirytusowy spełnia wymogi kategorii napoju spirytusowego i musi w związku z tym nosić nazwę prawną przewidzianą dla tej kategorii napoju spirytusowego.

Oznacza to, że **nigdy** nie będzie **możliwe** zastosowanie odniesienia do kategorii napojów spirytusowych lub OG używanego jako jedyna baza alkoholowa na produkcie ogólnie etykietowanym jako „**napój spirytusowy**”.

Ponadto zakaz dodawania środków spożywczych zabronionych w produkcji napoju spirytusowego, o którym mowa w odniesieniu, lub w produkcji końcowego napoju spirytusowego zgodnie z odpowiednimi przepisami określonymi w załączniku I dla kategorii napojów spirytusowych lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu w odniesieniu do OG napojów spirytusowych, **wyklucza wszelkie nakładanie się** odniesień do napojów spirytusowych i **wyrażeń złożonych**, w przypadku których niezbędne jest właśnie połączenie z jednym lub większą liczbą takich środków spożywczych (zob. § 2.1 powyżej).

Wreszcie, aby móc zastosować odniesienie do nazwy prawnej napoju spirytusowego w opisie, prezentacji i etykietowaniu innego napoju spirytusowego, **zawartość alkoholu końcowego napoju spirytusowego nie** może być **niższa** niż minimalna wymagana zawartość alkoholu w napoju spirytusowym, o którym mowa w odniesieniu, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku I do rozporządzenia RNS dla kategorii napojów spirytusowych lub w odpowiedniej dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu w odniesieniu do OG napojów spirytusowych (zob. przykłady w #31).

Uwaga: Powstało pytanie, czy powtórzenie nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) wskazanej już w wyrażeniu złożonym – np. w celu opisanego konkretnych właściwości danego napoju spirytusowego – należy uznać za odniesienie. W wyżej wspomnianych przepisach art. 12 ust. 3a lit. a) rozporządzenia RNS stanowczo wyklucza się taką możliwość. W takim przypadku powtarzające się odniesienie do nazwy napoju spirytusowego użytego w połączeniu z innym środkiem spożywczym należy rozumieć jako „rozszerzenie” użycia tej nazwy w wyrażeniu złożonym i powinno ono być zgodne z wymogami dotyczącymi etykietowania określonymi w art. 11 ust. 3 rozporządzenia RNS.

#31 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

Okowita z wina (40 % obj.)

Wyprodukowana na bazie Cognac

Dojrzewająca dodatkowo w beczce po Bourbon

Mając na uwadze, że w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu w przypadku Cognac zezwolono tylko na jego leżakowanie w drewnianych beczkach, które zawierały wcześniej wino lub okowity z wina, Cognac, który był przechowywany w beczkach po Bourbon Whisky, nie może już nosić tego OG. Odniesienie do faktu, że początkowy napój spirytusowy wytwarzany był zgodnie z wymogami dotyczącymi Cognac aż do momentu przechowywania go w beczce po Bourbon, dostarcza konsumentowi użytecznych informacji. **Uwaga:** w takim przypadku okowita z wina powinna posiadać **minimalną zawartość alkoholu wymaganą dla Cognac** (tj. 40 % objętości alkoholu).

Napój spirytusowy aromatyzowany jałowcem (32 % obj.)

WYPRODUKOWANY NA BAZIE KORN

Zgodnie z wymogami określonymi w kategorii 19 załącznika I napoje spirytusowe aromatyzowane jałowcem można wytwarzać m.in. poprzez aromatyzowanie okowity zbożowej jagodami jałowca. Ponieważ Korn jest okowitą zbożową zarejestrowaną jako oznaczenie geograficzne, takie etykietowanie jest dozwolone pod warunkiem, że **zawartość alkoholu w produkcie końcowym osiąga minimalną wartość wymaganą dla Korn** (tj. 32 % obj.), która jest wyższa niż minimalna zawartość alkoholu wymagana dla napojów spirytusowych aromatyzowanych jałowcem (tj. 30 % obj.).

Wódka malinowa (37,5 % obj.)

Wyprodukowana na bazie czterokrotnie destylowanej wódki

Wódka smakowa, która – zgodnie z wymogami określonymi w kategorii 31 załącznika I – jest wytwarzana przez dodanie do wódki środków aromatyzujących i ewentualnie produktów słodzących, może w swoim opisie, prezentacji i etykietowaniu zawierać odniesienie do wódki zgodnie z art. 12 ust. 3a lit. a) rozporządzenia RNS. **Uwaga:** Minimalna zawartość alkoholu wymagana dla wódki smakowej jest taka sama jak zawartość alkoholu wymagana dla wódki, tj. 37,5 % obj.

#32 – Przykłady zakazanego etykietowania (Uwaga: odniesienie do napoju spirytusowego, który nie odpowiada danej kategorii – i który nosi więc nazwę prawną „napój spirytusowy” – jest zawsze zabronione):

1) **Napój spirytusowy**

Wyprodukowany na bazie rumu i brandy

Połączenia dwóch różnych napojów spirytusowych nie można etykietować jako odniesienia. Jeśli na takie połączenie składają się tylko napoje spirytusowe, konieczne będzie etykietowanie go jako **mieszaniny**. Jeżeli dodano inne środki spożywcze, nazwy napojów spirytusowych mogą być zawarte jedynie w wykazie składników przewidzianym dla środków spożywczych, pod warunkiem że wykaz jest zgodny z art. 18–22 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, jak określono w art. 13 ust. 2 rozporządzenia RNS.

2) **Na bazie rumu**

Napój spirytusowy

z przyprawami

Połączenie napoju spirytusowego z co najmniej jednym środkiem spożywczym innym niż środki spożywcze użyte do jego produkcji zgodnie z jego szczególnymi wymogami zawsze prowadzi do utworzenia **wyrażenia złożonego**, w związku z czym nie może być etykietowane jako odniesienie.

3) **Napój spirytusowy**

otrzymywany z rumu (15 % obj.)

Odniesienia do kategorii lub oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych są zabronione, jeśli zostały one po prostu **rozcieńczone wodą poniżej wymaganej zawartości alkoholu** (37,5 % obj. w przypadku rumu).

3.2.4.2. Odniesienia do beczek po innych napojach spirytusowych

Jak wyjaśniono powyżej (zob. § 1.5), terminy odnoszące się do przechowywania napoju spirytusowego przez cały okres leżakowania lub część tego okresu w drewnianych beczkach wcześniej wykorzystywanych do leżakowania innego napoju spirytusowego nie mogą być traktowane jako informacje dobrowolne w rozumieniu art. 36 rozporządzenia FIC ze względu na zawarty w art. 10 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia RNS przepis zakazujący stosowania nazw napojów spirytusowych w opisie, prezentacji lub etykietowaniu jakichkolwiek napojów, które nie spełniają wymogów określonych w rozporządzeniu RNS lub odpowiedniej dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG.

Jedynie dozwolone wyjątki od tego zakazu odnoszą się do etykietowania wyrażeń złożonych, odniesień i wykazu składników, jak przewidziano w art. 11 i 12 oraz art. 13 ust. 2–4 rozporządzenia RNS. Dlatego też odniesienie do napoju spirytusowego, w którego drewnianej beczce leżakował następnie inny napój spirytusowy, stanowi nie tylko dobrowolną informację zgodnie z rozporządzeniem FIC, ale również odniesienie podlegające przepisom art. 12 ust. 3a rozporządzenia RNS.

Uwaga: w art. 12 ust. 3a lit. b) ppkt (i) rozporządzenia RNS wymaga się, aby w przypadku tych napojów spirytusowych (kategorii lub OG), do których zabrania się dodawania alkoholu, rozcieńczonego lub nie, z drewnianych beczek usunięto wcześniejszą zawartość. Wymagania te dotyczą m.in. kategorii 1–14 napojów spirytusowych. W przypadku kategorii lub OG napojów spirytusowych, do których powyższy wymóg nie ma zastosowania, nie zabrania się zatem pozostawiania w drewnianej beczce części napoju spirytusowego, który wcześniej w niej leżakował. Jeśli taka praktyka byłaby stosowana, konieczne byłoby jednak jej odpowiednie etykietowanie zgodnie z art. 13 ust. 3 lub 4 rozporządzenia RNS (tj. przepisami dotyczącymi etykietowania **mieszanin**), jak i z przepisami dotyczącymi etykietowania określonymi w art. 12 ust. 3a) lit. b) ppkt (ii)–(iv) rozporządzenia RNS, dla odniesień do beczek po napojach spirytusowych (zob. przykład 3 w #33).

Uwaga: Zgodnie z art. 12 ust. 3a lit. b) ppkt (ii)–(iv) rozporządzenia RNS oraz w drodze odstępstwa od ogólnej zasady etykietowania mającej zastosowanie do odniesień dotyczących napojów alkoholowych (tj. zasady, że czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego lub ewentualne zastosowane wyrażenia złożone), czcionka, którą zapisane jest odniesienie do beczek po napojach spirytusowych, **nie przekracza rozmiaru czcionki**, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego lub wszelkie zastosowane wyrażenie złożone, o ile odniesienie wyraźnie dotyczy beczki użytej do leżakowania powstałego napoju spirytusowego i **nie dominuje** nad nazwą prawną napoju spirytusowego ani nad żadnym zastosowanym wyrażeniem złożonym. Napoje spirytusowe, o których mowa w tym przepisie, etykietowane przed dniem 31 grudnia 2022 r. w zastosowaniu art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 716/2013 (tj. zawierającego jedynie wymóg, że odniesienia zapisuje się przy użyciu czcionki mniejszej niż zastosowana w nazwie handlowej i wyrażeniach złożonych), w dalszym ciągu można jednak wprowadzać do obrotu aż do wyczerpania zapasów. W każdym przypadku, nawet we wspomnianym okresie przejściowym, **zaleca się**, aby odniesienie do beczek po napojach spirytusowych na etykiecie nie dominowało nad nazwą prawną napoju spirytusowego (np. dzięki zastosowaniu innego tła, koloru lub rodzaju czcionki).

Oprócz aspektów, które muszą zostać ocenione przez właściwe organy krajowe i które dotyczą prawidłowego wykorzystania odniesień do leżakowania w drewnianych beczkach wcześniej wykorzystywanych do leżakowania innych napojów alkoholowych (w szczególności wina lub piwa) wymienionych w § 1.5 powyżej, w tym zgodności z art. 7 ust. 1 rozporządzenia FIC, w przypadku odniesień do beczek napojów spirytusowych **zaleca się**, aby:

- 1) napój spirytusowy faktycznie leżakował w **drewnianej beczce**, którą wcześniej wykorzystywano do leżakowania napoju spirytusowego, którego dotyczy odniesienie: w rzeczywistości „leżakowanie” w rozumieniu art. 4 pkt 11 rozporządzenia RNS oznacza „przechowywanie napoju spirytusowego w odpowiednich pojemnikach przez pewien okres, aby umożliwić naturalne reakcje w napoju spirytusowym, które nadają temu napojowi spirytusowemu szczególne cechy”. Oznacza to na przykład, że nie jest dozwolone stosowanie objętych chemicznie pojemników takich jak plastikowe beczki lub stosowanie wiórów drewnianych jako substytutu leżakowania w drewnianej beczce;
- 2) dla tych kategorii napojów spirytusowych, w przypadku których zabrania się dodawania alkoholu (np. kategorii napojów spirytusowych 1–14 w załączniku I, jak przewidziano w art. 7 ust. 2 lit. b) rozporządzenia RNS), **beczki** używane do leżakowania **zostały opróżnione** z poprzedniej zawartości;
- 3) ponieważ beczka wykorzystywana do dojrzewania napoju spirytusowego ma istotny wpływ na jego charakter, uzasadnione jest przekazywanie konsumentom informacji o tym, co zawierała wcześniej beczka, którą wykorzystano. Informacje takie **muszą być jednak jasne i jednoznaczne**, muszą odnosić się do użytej beczki, a nie tylko do napoju spirytusowego, który wcześniej w nim leżakował, i nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, jak przewidziano w art. 7 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 2 i art. 36 rozporządzenia FIC. Na przykład:
  - a) nawiązanie do konkretnej beczki może być uzasadnione tylko wtedy, gdy napój spirytusowy **leżakował w takiej beczce wystarczająco długo**, aby miało to wpływ na organoleptyczny charakter tego napoju spirytusowego;
  - b) kontekst, w którym nawiązuje się do odniesienia, powinien być jasny i powinien mieć **na celu wyłącznie poinformowanie konsumenta** o wcześniejszej zawartości użytej beczki, tj. o tym, że napój spirytusowy znajdowały się wystarczająco długo w beczce, w której wcześniej leżakował na przykład rum;
  - c) odniesienie musi być **dokładne i nie może wprowadzać w błąd**. Etykietowanie i wprowadzanie do obrotu produktu nie powinno sugerować, że cały napój spirytusowy leżakował w rodzaju beczki, o której mowa, jeśli tak nie jest. Opisywanie whisky na przykład jako „leżakującej w beczkach po rumie”, gdy tylko część baryłek użytych do produkcji leżakowanej whisky stanowiły beczki po rumie, byłoby mylące;
  - d) w przypadku niektórych napojów spirytusowych używa się terminu „**dodatkowe dojrzewanie**” lub „**dodatkowo dojrzewało**”. Jest to tradycyjne określenie branżowe, które odnosi się do końcowego okresu leżakowania w beczce, która różni się od dotychczas stosowanej. Ponieważ dodatkowe leżakowanie odpowiada części okresu dojrzewania, wymagania, o których mowa powyżej, powinny w równym stopniu dotyczyć takiego dodatkowego dojrzewania.

#33 – Przykłady dozwolonego etykietowania:

1) **RUM**

Leżakowany w baryłkach po Kentucky Bourbon

2) **Single Malt Whisky***

Leżakowana w baryłce po Cognac / Dodatkowe dojrzewanie w beczce po rumie

3) **Napój spirytusowy**

Mieszanina 95 % ginu i 5 % rumu

Leżakowana w beczce po rumie

może wskazywać, że rum/whisky/gin i rum znajdowały się w drewnianej baryłce/beczce wcześniej używanej do leżakowania Bourbon/Cognac/rumu wystarczająco długo, aby miało to wpływ na ich organoleptyczny charakter.

* Zgodnie z pkt 2 lit. a) ppkt (iii) załącznika I (whisky lub whiskey) leżakowanie destylatu końcowego przeprowadza się w drewnianych beczkach o pojemności nieprzekraczającej 700 litrów. Ponieważ nie określono rodzaju drewnianej beczki, możliwe jest ponowne wykorzystanie beczek, w których wcześniej leżakowały inne napoje alkoholowe, w celu nadania whisky/whiskey szczególnych właściwości organoleptycznych.

#34 – Przykłady zakazanego etykietowania:**Cognac****Dodatkowe dojrzewanie w drewnie po rumie**

jest niedozwolone, ponieważ w dokumentacji technicznej /specyfikacji produktu dla OG Cognac nie przewidziano dodatkowego dojrzewania w beczce, która wcześniej nie była używana do dojrzewania wina lub okowit z wina w jego metodzie produkcji.

Whisky**Leżakowana w baryłce po brandy**

jest niedozwolone, ponieważ odniesienie nie może być bardziej widoczne niż nazwa prawna napoju spirytusowego, a wielkość czcionki użytej w odniesieniu nie może być większa od tej użytej do nazwy prawnej.

Cognac Finish**Rum**

jest niedozwolone, ponieważ odniesienie musi zawierać nawiązanie do rodzaju użytej beczki.

3.2.5. Inne przepisy dotyczące etykietowania odniesień

Zgodnie z art. 12 ust. 4 „odniesienia, o których mowa w ust. 2, 3 i 3a:

- a) nie mogą znajdować się w tym samym wierszu co nazwa napoju alkoholowego;
- b) muszą być zapisane czcionką o rozmiarze nie większym niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy napoju alkoholowego i, w przypadku gdy używane są wyrażenia złożone, czcionką o rozmiarze nie większym niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej w odniesieniu do takich wyrażen złożonych, zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. c); oraz
- c) w przypadku odniesień w opisie, prezentacji i etykietowaniu napojów spirytusowych, zawsze występują razem z nazwą prawną napoju spirytusowego, która widnieje w tym samym polu widzenia co odniesienie ⁽²⁸⁾.”

Przepisy zawarte w art. 12 ust. 4 obowiązują zatem w przypadku odniesień dotyczących napojów alkoholowych, ale nie w przypadku odniesień do środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe (art. 12 ust. 1). W odniesieniu do tych ostatnich (np. lodów rumowych, kirschpralinen, ciast z likierem jajecznym) zastosowanie mają ogólne zasady etykietowania przewidziane w rozporządzeniu FIC, w szczególności art. 7 dotyczący uczciwych praktyk informacyjnych.

Ponadto, gdy **na napojach alkoholowych** innych niż napoje spirytusowe i **na likierach** pojawiają się odniesienia do napojów spirytusowych, należy co najmniej raz wskazać **zawartość alkoholu** w stosunku do przez każdego składnika alkoholowego: w tym samym polu widzenia co odniesienie i w porządku malejącym według użytych ilości.

⁽²⁸⁾ Wprowadzone w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/1334 z dnia 27 maja 2021 r. zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 w zakresie odniesień do nazw prawnych napojów spirytusowych lub do oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych w opisie, prezentacji i etykietowaniu innych napojów spirytusowych (Dz.U. L 289 z 12.8.2021, s. 1).

#35 – Przykłady dozwolonego etykietowania odniesień na napojach alkoholowych:**Piwo**

z odrobiną Genever
7 % obj. (piwo 90 % – Genever 10 %): udział składników alkoholowych

Cydr jabłkowy

z punch au rhum
Alk. 20 % obj. (cydr jabłkowy 95 % – rum 5 %): udział składników alkoholowych

Napój alkoholowy**Koktajl Dyplomata**

z Cognac i maraschino
15 % obj. (wino 75 % – Cognac 10 % - maraschino 8 % – alkohol etylowy pochodzenia rolniczego 7 %): udział składników alkoholowych

Likier czekoladowy

z odrobiną ginu
alk. 16 % obj. (alkohol etylowy pochodzenia rolniczego 96 % - gin 4 %): udział składników alkoholowych

LIKIER**Likier jajeczny i cynamon**

z brandy i Irish Whiskey
17 % OBJ. (alkohol etylowy pochodzenia rolniczego 88 % - brandy 7 % - Irish Whiskey 5 %): udział składników alkoholowych

Crème de Brandy

avec Rhum
ALK. 30 % OBJ. (brandy 90 % – rum 10 %): udział składników alkoholowych

Okowita z wina gronowego

Wyprodukowana na bazie COGNAC VSOP
i leżakowana w beczce po Bourbon

jest to **podwójne odniesienie**: najpierw do napoju spirytusowego (Cognac) używanego jako jedyna podstawa alkoholowa do produkcji innego napoju spirytusowego (okowity z wina). W istocie początkowy napój spirytusowy nie spełnia już wymogów określonych w jego dokumentacji technicznej oznaczenia geograficznego/specyfikacji produktu, ponieważ dojrzewał w drewnianej beczce zawierającej wcześniej Bourbon whiskey (drugie odniesienie), co jest niedozwolone w przypadku Cognac.

#36 – Przykłady zakazanego etykietowania:**Napój spirytusowy****Dodatkowe dojrzewanie w beczce po COGNAC**

Chociaż dozwolone jako takie, w tym przypadku etykietowanie to nie jest zgodne z przepisem dotyczącym etykietowania określonym w art. 12 ust. 3a lit. b) ppkt (iii) i (iv) rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych, który mówi, że odniesienie nie dominuje nad nazwą prawną napoju spirytusowego ani nad żadnym zastosowanym wyrażeniem złożonym oraz czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego lub wszelkie zastosowane wyrażenie złożone⁽²⁹⁾.

W każdym przypadku takie etykietowanie stanowiłoby nieuczciwą prezentację, ponieważ podkreśla odniesienie (Cognac zapisano w zbyt widoczny sposób) kosztem nazwy prawnej produktu (napój spirytusowy), co można uznać za niewłaściwe użycie oznaczenia geograficznego napoju spirytusowego.

W powyższych przykładach nazwa środka spożywczego (piwo, cydr jabłkowy, wina aromatyzowane, likier czekoladowy, crème de brandy, likier, okowita z wina) oraz wyrażenia złożone (crème de brandy – które może być zarówno wyrażeniem złożonym, jak i nazwą prawną –, likier czekoladowy i likier jajeczny i cynamon) nie znajdują się w tym samym wierszu co odniesienie (Genever, Punch au Rhum, Cognac, Maraschino, Gin, Brandy, Irish Whisky, Rum, beczka po Bourbon).

⁽²⁹⁾ Art. 12 ust. 3a lit. b) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) 2019/787 ma zastosowanie dopiero od dnia 31 grudnia 2022 r. W międzyczasie art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 716/2013 (tj. mówiący o tym, że odniesienia zapisuje się przy użyciu czcionki mniejszej niż zastosowana w nazwie handlowej i wyrażeniach złożonych) jest nadal stosowany.

W każdym przypadku, gdy otrzymany napój jest napojem spirytusowym, jego nazwę prawną zawsze podaje się w tym samym polu widzenia, w którym pojawia się odniesienie, i zapisuje się **czcionką o rozmiarze równym połowie** rozmiaru czcionki używanej w przypadku nazwy prawnej napoju spirytusowego i ewentualnego wyrażenia złożonego **lub mniejszym** (z wyjątkiem odniesień do beczek po napojach spirytusowych, które mogą być zapisane czcionką o rozmiarze nie większym niż rozmiar czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego i ewentualne wyrażenia złożone).

Odniesienie może jednak być zapisane za pomocą **znaków** o innej czcionce i kolorze lub na innym tle niż nazwa napoju alkoholowego/wyrażenie złożone. Niemniej jednak **zaleca się**, aby odniesienie **nie było bardziej widoczne** niż nazwa napoju alkoholowego. Zalecenie to staje się **zobowiązaniem prawnym** w przypadku **odniesień do beczek po napojach spirytusowych**, tak aby zrównoważyć mniej restrykcyjny wymóg rozmiaru czcionki przewidziany dla tych odniesień.

3.3. Odniesienie do aromatów imitujących napoje spirytusowe

Jak już wspomniano (zob. § 1.3. powyżej), zgodnie z art. 10 ust. 7 akapit pierwszy, **nazwa napoju spirytusowego** (kategoria lub OG) **nie może być w żaden sposób używana** w (opisie), prezentacji i etykietowaniu **jakiegokolwiek napoju**, który nie spełnia wymogów produkcyjnych określonych w odpowiedniej kategorii napoju spirytusowego lub w dokumentacji technicznej oznaczenia geograficznego/specyfikacji produktu.

Ten surowy zakaz obejmuje wyraźnie również przypadki, w których w opisie, prezentacji i etykietowaniu wyraźnie zaznaczono, że jest to imitacja za pomocą określeń takich jak „rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „produkcji”, „o smaku” itp.

Nazwa napoju spirytusowego (kategoria lub OG) nie może być używana do (opisywania), prezentowania lub etykietowania napoju innego niż ten napój spirytusowy.

Zakaz ten nie narusza oczywiście przepisów ustanowionych dla wyrażeń złożonych (art. 11), odniesień (art. 12) i wykazu składników (alkoholowych) (art. 13 ust. 2-4), które oczywiście mają zastosowanie, pod warunkiem że przestrzegane są wszystkie odpowiednie przepisy.

#37 – Przykłady zakazanego etykietowania:

- 1) *Napój alkoholowy o smaku wódki*
- 2) *Napój spirytusowy aromatyzowany rumem*
- 3) *Napój w stylu brandy*
- 4) *Niskoalkoholowy napój typu gin*
- 5) *Napój bezalkoholowy jak whisky*

Niemniej jednak, wprowadzając art. 10 ust. 7 akapit drugi, prawodawca zdecydował, że chociaż jasne jest, że aby nie ryzykować wprowadzenia konsumenta w błąd, nazwa napoju spirytusowego (kategoria lub OG) nie może być używana do opisywania napoju, który nie spełnia jego wymogów, **nazwy kategorii napojów spirytusowych** mogą być używane jako:

- 1) część nawiązania do **środka aromatyzującego**, lub
- 2) w prezentacji i etykietowaniu **środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe** wytworzonych przy użyciu tych środków aromatyzujących,

nawet jeśli produkty te nie spełniają wymogów ustanowionych dla kategorii napojów spirytusowych, do których odnoszą się w swojej prezentacji i etykietowaniu.

Prawodawca uznał tym samym powszechnie stosowaną praktykę na rynku, przy czym niektóre aromaty noszą nazwę kategorii napojów spirytusowych (np. środek aromatyzujący o aromacie rumu czy środek aromatyzujący o aromacie brandy), choć nie spełniają wymogów tych kategorii, co jednak nie musi wprowadzać konsumenta w błąd.

Niemniej jednak, w celu zapewnienia bardziej rygorystycznej ochrony OG, w art. 10 ust. 7 akapit drugi prawodawca **wyraźnie zabronił** używania nazw **oznaczeń geograficznych** napojów spirytusowych do opisu wszelkich środków aromatyzujących lub środków spożywczych aromatyzowanych tymi środkami aromatyzującymi.

#38 – Przykłady odniesień do („imitacji”) napojów spirytusowych:

- 1) **Babà al rum – Babà au rhum – Rum baba:** w tym przypadku stosuje się tylko **prawdziwy rum** (zgodnie ze wszystkimi wymogami kategorii 1 załącznika I)
- 2) **Babà aromatisé au rhum – Babà con aroma di rum – Babà aromatyzowana rumem – Babà o aromacie rumu:** W tym przypadku można użyć **środk aromatyzującego o aromacie rumu**, pod warunkiem że konsument nie zostanie wprowadzony w błąd co do charakteru użytego aromatu (tj. nie jest to napój spirytusowy).

Inne przykłady:

NIEPŁYNNNE ŚRODKI SPOŻYWCZE

- 3) **Lody o smaku rumu** mogą zawierać **środek aromatyzujący**
- 4) **Lody z Armagnac** muszą zawierać **autentyczny Armagnac (OG)**
- 5) **Jogurt o aromacie ginu z tonikiem** może zawierać **środek aromatyzujący**
- 6) **Czekolada o aromacie Scotch Whisky** musi zawierać **autentyczną Scotch Whisky (OG)**

PŁYNNNE ŚRODKI SPOŻYWCZE (NAPOJE)

- 7) **Sok pomarańczowy z rumem i wódką** musi zawierać **autentyczny rum i wódkę**
- 8) **Cola o aromacie Irish Whiskey** musi zawierać **autentyczną Irish Whiskey (OG)**
- 9) **Piwo wzbogacone rumem** musi zawierać **autentyczny rum**
- 10) **Piwo wzbogacone Genever** musi zawierać **autentyczny Genever (OG)**
- 11) **Likier jajeczny o zapachu Kirschwasser** musi zawierać **autentyczny Kirschwasser**
- 12) **Likier jajeczny o zapachu Cognac** musi zawierać **autentyczny Cognac (OG)**

Uwaga: Wyżej wymienione **przykłady** mają charakter **opisowy** i nie mają zastosowania do przepisów dotyczących etykietowania, zgodnie z którymi odniesienia powinny pojawić się w osobnej linii niż nazwa prawna likieru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej.

3.4. Napoje nisko/bezalkoholowe nawiązujące do nazw napojów spirytusowych

Jak już wspomniano (zob. § 1.3 i 3.3 powyżej), w art. 10 ust. 7 akapit pierwszy rozporządzenia RNS zakazuje się używania nazw prawnych kategorii napojów spirytusowych lub OG napojów spirytusowych w opisie, prezentacji i etykietowaniu **jakiegokolwiek napoju** niespełniającego wymogów odpowiedniej kategorii lub OG napoju spirytusowego. Zakaz ten ma również zastosowanie w przypadku, gdy takie nazwy prawne lub oznaczenia geograficzne są stosowane w połączeniu z wyrazami lub sformułowaniami takimi jak „rodzaju”, „typu”, „w stylu”, „produkcji”, „smaku” lub jakimkolwiek innym podobnym określeniem.

Uwaga: Zakaz ten odnosi się również do fantazyjnych nazw lub określeń, takich jak np. „no Gin”, „for Gin lovers”, „VirGin”, „Ginfection”, opisujących napoje niespełniające wymogów ustanowionych w kategorii 20 załącznika I do rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych.

#39 - Przykłady niedozwolonego etykietowania (ze względu na odnośnienie się do napojów spirytusowych przy jednoczesnym twierdzeniu, że dany napój nie zawiera alkoholu):

1) bezalkoholowy napój spirytusowy	– lub –	napój spirytusowy bez alkoholu
2) gin o zerowej zawartości alkoholu	– lub –	gin z tonikiem o zerowej zawartości alkoholu
3) bezalkoholowa whisky	– lub –	bezalkoholowa whisky z colą

Przepisy regulujące wyrażenia złożone i odniesienia wymieniono wśród wyjątków od zakazu, o którym mowa powyżej. Nawiązanie do nazwy napoju spirytusowego w nazwie napoju niezawierającego **żadnego alkoholu** nie byłoby jednak **możliwe** ani na podstawie przepisów dotyczących **wyrażeń złożonych** ani przepisów dotyczących **odniesień** z uwagi na warunek stanowiący, że cały alkohol w produkcji końcowym musi pochodzić z napoju spirytusowego, do którego się nawiązuje.

W istocie, jeżeli napój końcowy w ogóle nie zawiera alkoholu, nie można w sposób uzasadniony oczekiwać, że napój spirytusowy, do którego się nawiązuje, będzie spełniał wszystkie wymogi (w szczególności w zakresie minimalnej wymaganej zawartości alkoholu) dotyczące kategorii napoju spirytusowego lub oznaczenia geograficznego, którego nazwa została umieszczona na etykiecie.

Każdy napój, którego nazwa nawiązuje do nazwy napoju spirytusowego (czy to w wyrażeniu złożonym, czy w formie odniesienia), jest zawsze napojem alkoholowym.

W tym kontekście warto podkreślić, że termin „napój alkoholowy” nie został zdefiniowany w przepisach UE, chociaż do celów unijnego kodeksu celnego jako „bezałkoholowe” sklasyfikowano napoje o zawartości alkoholu nieprzekraczającej 0,5 % obj., natomiast napoje o zawartości alkoholu przekraczającej 0,5 % obj. sklasyfikowano jako napoje alkoholowe ⁽³⁰⁾.

Jeżeli chodzi o rozporządzenie FIC, w jego art. 16 ust. 4 i art. 28 ust. 2 nawiązano do napojów alkoholowych o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % obj. nie w celu zdefiniowania napoju alkoholowego, lecz jedynie w celu określenia, jakie napoje są napojami alkoholowymi (tj. napojami alkoholowymi o zawartości alkoholu wyższej niż 1,2 % obj.), w przypadku których obowiązuje zwolnienie odpowiednio z podawania obowiązkowej informacji o wartości odżywczej i wykazu składników lub wymóg wskazania na etykiecie rzeczywistej zawartości alkoholu.

Z uwagi na brak definicji „napoju alkoholowego” w przepisach UE dotyczących żywności, a w szczególności do celów wyrażen złożonych lub odniesień do nazwy napojów spirytusowych na etykietach innych środków spożywczych, powstałe napoje o zawartości alkoholu 1,2 % obj. lub mniejszej nadal należy jednak uznawać za napoje alkoholowe w kontekście rozporządzenia RNS.

Niemniej jednak, jak określono w art. 38 ust. 2 rozporządzenia FIC, państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy krajowe w odniesieniu do kwestii, które nie zostały zharmonizowane w szczególności tym rozporządzeniem, pod warunkiem że nie zakazują one, nie utrudniają ani nie ograniczają swobodnego przepływu towarów, które są zgodne ze wspomnianym rozporządzeniem. Takie środki krajowe nie mogą oczywiście zezwalać na stosowanie praktyk, które mogą wprowadzać konsumenta w błąd.

Należy również zwrócić uwagę, że w ostatnich latach staje się zauważalna tendencja do wzrostu wprowadzania do obrotu napojów częściowo lub całkowicie pozbawionych alkoholu. Dotyczy to w szczególności piwa, które jest produktem nieuregulowanym na poziomie UE.

Wobec braku przepisów UE w tym zakresie oraz z myślą o zapewnieniu konsumentom odpowiednich informacji, zgodnie z prawem państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy w celu ustanowienia progów zawartości alkoholu pozwalających na stosowanie określeń takich jak „bezałkoholowy”, „o niskiej zawartości alkoholu”, „odalkoholizowany” w odniesieniu do napojów, które nie są regulowane na poziomie UE.

Oczywiście wyklucza to stosowanie takiej terminologii w stosunku do napojów spirytusowych, wina ⁽³¹⁾ i aromatyzowanych produktów sektora wina, które podlegają przepisom szczegółowym na poziomie UE.

W przypadku innych napojów, takich jak piwo lub tzw. alkopopy, tj. napoje powstałe w wyniku połączenia dowolnego napoju z napojami spirytusowymi (co dotyczy niektórych odniesień zdefiniowanych w art. 3 pkt 3 lit. a) i uregulowanych w art. 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia RNS), można jednak korzystać z takich definicji krajowych (o ile takie istnieją).

W tej sytuacji etykietowanie napoju na przykład w następujący sposób:

- *wódka z sokiem pomarańczowym* (wyrażenie złożone)
- **napój bezałkoholowy o zawartości alkoholu 0,05 % obj.**

jest zatem **niedozwolone** zgodnie z prawem Unii ⁽³²⁾.

Z drugiej strony, biorąc pod uwagę, że piwo nie jest regulowane na poziomie UE, ustawodawstwo krajowe (o ile takie istnieje) mogłoby dopuszczać etykietowanie w następujący sposób:

- „**piwo bezałkoholowe**
z odrobiną **ginu**” (odniesienie) – o **zawartości alkoholu 0,4 % obj.** lub

⁽³⁰⁾ Załącznik I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej: tekst uwagi 3 do działu 22: „3. W pozycji 2202 określenie »napoje bezałkoholowe« oznacza napoje o objętościowej zawartości alkoholu nieprzekraczającej 0,5 % objętości. Napoje alkoholowe klasyfikowane są do pozycji od 2203 do 2206 lub do pozycji 2208 według właściwości”.

⁽³¹⁾ Przepisy dotyczące win „odalkoholizowanych” lub „częściowo odalkoholizowanych” są ustanowione w rozporządzeniu (UE) nr 1308/2013 o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych zmienionym rozporządzeniem (UE) 2021/2117.

⁽³²⁾ W istocie takie napoje zawierałyby pewną ilość alkoholu, chociaż byłby to bardzo niski procent. W związku z tym zgodnie z prawem Unii musiałyby one zostać uznane za napoje alkoholowe.

— „*piwo* **niskoalkoholowe**

wzbogacone dodatkiem **rumu**” (odniesienie) – o **zawartości alkoholu 1 % obj.**

W 2021 r. Komisja ogłosiła przetarg na przeprowadzenia badania służącego dalszej analizie powyższych kwestii w celu ustalenia, czy konieczne jest ustanowienie szczegółowych przepisów.

3.5. Weryfikacja

Weryfikacja (opisu), prezentacji i etykietowania produktu zawierającego odniesienie do nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) dotyczy zgodności z następującymi warunkami:

3.5.1. W przypadku środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe

Produkcja:

1. środek spożywczy opatrzony odniesieniem do napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych jest środkiem spożywczym (płynnym lub nie) innym niż napój alkoholowy (tj. niezawierającym alkoholu);
2. powstały produkt jest napojem alkoholowym lub niepłynnym środkiem spożywczym zawierającym alkohol, nawet jeżeli są to tylko śladowe ilości;
3. napój spirytusowy lub napoje spirytusowe, do których nawiązano w odniesieniu, spełniają wszystkie wymogi w zakresie ich produkcji określone w odnośnej kategorii napoju spirytusowego w załączniku I lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG, w tym wymogi co do minimalnej zawartości alkoholu, tj. w odniesieniu można nawiązać wyłącznie do autentycznych napojów spirytusowych oraz
4. cały alkohol w powstałym produkcie pochodzi wyłącznie z napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu (z wyjątkiem alkoholu, który może występować w środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach wykorzystywanych do produkcji pierwotnego środka spożywczego).

Etykietowanie:

5. w przypadku płynnych środków spożywczych możliwe są odniesienia jedynie do większej liczby napojów spirytusowych niż jeden (połączenie **jednego** napoju spirytusowego z innymi środkami spożywczymi podlega przepisom dotyczącym wyrażeń złożonych);
6. produkt końcowy jest etykietowany zgodnie z przepisami rozporządzenia FIC.

3.5.2. W przypadku napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe

Produkcja:

1. środek spożywczy opatrzony odniesieniem do napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych jest napojem alkoholowym innym niż napój spirytusowy (np. wino, aromatyzowany produkt sektora wina, piwo, cydr, perry, inne napoje fermentowane);
2. powstały produkt nadal jest napojem alkoholowym;
3. napój spirytusowy lub napoje spirytusowe, do których nawiązano w odniesieniu, spełniają wszystkie wymogi w zakresie ich produkcji określone w odnośnej kategorii napoju spirytusowego w załączniku I lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG, w tym wymogi co do minimalnej zawartości alkoholu, tj. w odniesieniu można nawiązać wyłącznie do autentycznych napojów spirytusowych
4. cały dodany alkohol pochodzi z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu (tj. oprócz alkoholu naturalnie występującego w pierwotnym napoju alkoholowym), z wyjątkiem alkoholu, który może być obecny w potencjalnych środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach.

Etykietowanie:

5. ewentualne odniesienia na etykiecie wina i aromatyzowanych produktów sektora wina muszą być zgodne ze szczegółowymi przepisami UE dotyczącymi tych produktów;
6. nazwa napoju alkoholowego musi być umieszczona w widocznym miejscu w taki sposób, aby była dobrze widoczna, wyraźnie czytelna oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalna. Nie może być w żaden sposób ukryta, zasłonięta, pomniejszona ani przerwana jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem;
7. odniesienie nie może znajdować się w tym samym wierszu co nazwa napoju alkoholowego;
8. czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza połowy rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę napoju alkoholowego i wyrażenia złożone, jeżeli zastosowano takie wyrażenia oraz

9. zawartość każdego składnika alkoholowego jest wskazana co najmniej raz: w tym samym polu widzenia co odniesienie, w porządku malejącym według użytych ilości. Zawartość ta jest równa stosunkowi objętości czystego alkoholu, jaki ma dany składnik, do całkowitej objętości czystego alkoholu w ostatecznym produkcie.

3.5.3. W przypadku likierów

Produkcja:

1. środek spożywczy opatrzony odniesieniem do napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych jest likierem, tj. napojem spirytusowym spełniającym wymogi dowolnej kategorii z przedziału 33–40 określonej w załączniku I do rozporządzenia RNS (likier);
2. powstały produkt nadal jest likierem, tj. napojem spirytusowym spełniającym wymogi kategorii 33 określonej w załączniku I (likier);
3. napój spirytusowy lub napoje spirytusowe, do których nawiązano w odniesieniu, spełniają wszystkie wymogi w zakresie ich produkcji określone w odnośnej kategorii napoju spirytusowego w załączniku I lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG, w tym wymogi co do minimalnej zawartości alkoholu, tj. w odniesieniu można nawiązać wyłącznie do autentycznych napojów spirytusowych
4. cały dodany alkohol pochodzi z napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu (tj. oprócz alkoholu naturalnie występującego w pierwotnym likierze), z wyjątkiem alkoholu, który może być obecny w potencjalnych środkach aromatyzujących, barwnikach lub innych dozwolonych składnikach.

Etykietowanie:

5. nazwą prawną jest „likier”, ponieważ powstały napój spirytusowy nadal spełnia odpowiednie wymogi kategorii 33 określonej w załączniku I lub jednej z nazw prawnych przewidzianych w innej kategorii likierów, której wymogi spełnia;
6. nazwa prawna likieru musi być umieszczona w widocznym miejscu w taki sposób, aby była dobrze widoczna, wyraźnie czytelna oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalna. Nie może być w żaden sposób ukryta, zasłonięta, pomniejszona ani przerwana jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem;
7. odniesienie zawsze występuje razem z nazwą prawną likieru, która widnieje w tym samym polu widzenia ⁽³³⁾;
8. odniesienie nie może znajdować się w tym samym wierszu co nazwa prawna likieru;
9. czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza połowy rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną likieru i wyrażenia złożone, jeżeli zastosowano takie wyrażenia;
10. określenie *cream* (wyłącznie w języku angielskim) nie pojawia się ani w nazwie prawnej likieru ani w nazwie prawnej napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych, o których mowa w odniesieniu oraz
11. zawartość każdego składnika alkoholowego jest wskazana co najmniej raz: w tym samym polu widzenia co odniesienie, w porządku malejącym według użytych ilości. Zawartość ta jest równa stosunkowi objętości czystego alkoholu, jaki ma dany składnik, do całkowitej objętości czystego alkoholu w ostatecznym produkcie.

3.5.4. W przypadku napojów spirytusowych innych niż likiery

Produkcja:

1. środek spożywczy opatrzony odniesieniem do (**jednego**) napoju spirytusowego jest napojem spirytusowym innym niż likier;
2. w takim przypadku odniesienie może wystąpić w dwóch następujących sytuacjach:
  - a. napój spirytusowy, o którym mowa w odniesieniu, **został wykorzystany jako jedyna baza alkoholowa** do produkcji ostatecznej formy napoju spirytusowego, pod warunkiem że:
    - i. nie dodano innych napojów spirytusowych, alkoholu etylowego ani destylatów (które podlegałyby raczej przepisom dotyczącym mieszanin) i ostateczna forma napoju spirytusowego spełnia wymogi ustanowione w załączniku I w zakresie kategorii napoju spirytusowego i jest w związku z tym opatrzony nazwą prawną tej kategorii (a nigdy nazwą rodzajową „napój spirytusowy”);

⁽³³⁾ Likier objęty tym przepisem, które nie spełniają tego wymogu, ale spełniają wymogi rozporządzenia (WE) nr 110/2008 i które zostały wyprodukowane oraz opatrzone etykietami przed dniem 31 grudnia 2022 r., nadal mogą być wprowadzane do obrotu do wyczerpania zapasów.

- ii. napój spirytusowy, o którym mowa w odniesieniu, nie został połączony z żadnym środkiem spożywczym oprócz środków spożywczych wykorzystanych do jego produkcji lub do produkcji ostatecznej formy napoju spirytusowego zgodnie z załącznikiem I lub zgodnie z odpowiednią specyfikacją produktu (który podlegałby raczej przepisom dotyczącym wyrażeń złożonych); oraz
  - iii. ostateczna forma napoju spirytusowego nie została rozcieńczona przez dodanie wody w stopniu powodującym spadek zawartości alkoholu poniżej wymaganego minimum przewidzianego dla danej kategorii napojów spirytusowych określonej w załączniku I lub w specyfikacji produktu oznaczenia geograficznego, o którym mowa w odniesieniu **LUB**
- b. przez cały okres leżakowania lub jego część (np. „dodatkowe dojrzewanie”) napój spirytusowy był przechowywany w **drewnianych beczkach, wcześniej wykorzystywanych do leżakowania napoju spirytusowego, o którym mowa** w odniesieniu, pod warunkiem że:
- i. w przypadku tych kategorii napojów spirytusowych lub OG napojów spirytusowych, do których zabrania się dodawania jakiegokolwiek alkoholu, z drewnianych beczek usunięto wcześniejszą zawartość;
  - ii. napój spirytusowy leżakował w beczce wystarczająco długo, aby miało to wpływ na jego organoleptyczny charakter;
  - iii. odniesienie ma na celu jedynie poinformowanie konsumenta o procesie produkcji i poprzedniej zawartości wykorzystanej beczki;
  - iv. odniesienie jest dokładne i nie wprowadza w błąd: etykietowanie i wprowadzanie do obrotu produktu nie powinno sugerować, że cały napój spirytusowy leżakował w rodzaju beczki, o której mowa, jeśli tak nie jest (np. w przypadku gdy jedynie część napoju spirytusowego leżakowała w beczkach używanych wcześniej do leżakowania innych napojów spirytusowych).

Etykietowanie:

- 3. nazwa prawna napoju spirytusowego musi być umieszczona w widocznym miejscu w taki sposób, aby była dobrze widoczna, wyraźnie czytelna oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalna. Nie może być w żaden sposób ukryta, zasłonięta, pomniejszona ani przerwana jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem;
- 4. odniesienie zawsze występuje razem z nazwą prawną napoju spirytusowego, która widnieje w tym samym polu widzenia ⁽³⁴⁾;
- 5. odniesienie nie może znajdować się w tym samym wierszu co nazwa prawna napoju spirytusowego;
- 6. w przypadku odniesień do napojów spirytusowych wykorzystywanych jako jedna baza alkoholowa: czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza połowy rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego i wyrażenia złożone, jeżeli zastosowano takie wyrażenia ⁽³⁵⁾;
- 7. w przypadku odniesień do beczek napojów spirytusowych:
  - a. odniesienie musi nawiązywać do rodzaju użytej beczki (zwykle nawiązanie do napoju spirytusowego przechowywanego wcześniej w tej beczce nie jest dozwolone);
  - b. odniesienie nie może dominować nad nazwą prawną napoju spirytusowego;
  - c. czcionka, którą zapisane jest odniesienie, nie przekracza rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę prawną napoju spirytusowego i wyrażenia złożone, jeżeli zastosowano takie wyrażenia ⁽³⁶⁾; oraz
  - d. w przypadku napojów spirytusowych, w których dozwolone jest zastosowanie dodatku alkoholu, jeżeli beczka nie została opróżniona i celowo pozostawiono w niej pewną ilość poprzedniego napoju spirytusowego w celu połączenia go z innym napojem spirytusowym, powstały produkt musi zostać opatrzony etykietą zgodnie z przepisami dotyczącymi mieszanin, którą można uzupełnić odniesieniem do napoju spirytusowego, który znajdował się wcześniej w beczce.

⁽³⁴⁾ Napoje spirytusowe, które nie spełniają tego wymogu, ale spełniają wymogi rozporządzenia (WE) nr 110/2008 i które zostały wyprodukowane oraz opatrzone etykietami przed dniem 31 grudnia 2022 r., nadal mogą być wprowadzane do obrotu do wyczerpania zapasów.

⁽³⁵⁾ Napoje spirytusowe, które są objęte tym przepisem i zostały etykietowane zgodnie z art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 716/2013 przed dniem 31 grudnia 2022 r., w dalszym ciągu można wprowadzać do obrotu aż do wyczerpania zapasów.

⁽³⁶⁾ Napoje spirytusowe, które są objęte tym przepisem i zostały etykietowane zgodnie z art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 716/2013 przed dniem 31 grudnia 2022 r., w dalszym ciągu można wprowadzać do obrotu aż do wyczerpania zapasów.

3.5.5. W przypadku „imitacji” środków aromatyzujących

1. Nazwy napojów spirytusowych (zarówno kategorie, jak i OG) są stosowane wyłącznie:
  - a. w celu opisania, przedstawienia lub opatrzenia etykietą napoju spirytusowego spełniającego wymogi danej kategorii lub oznaczenia geograficznego lub
  - b. w wyrażeniu złożonym, odniesieniu, wykazie składników, mieszaninie lub napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu zgodnie z odpowiednimi przepisami.
2. **Wyjątek:** nazwę prawną kategorii napoju spirytusowego (nie nazwę OG) zastosowano do określenia:
  - a. środka aromatyzującego lub
  - b. środka spożywczego innego niż napój aromatyzowany tym środkiem aromatyzującym,

nawet jeżeli nie są one zgodne z przepisami dotyczącymi odniesień, pod warunkiem że takie nazwy prawne są uzupełnione określeniem „o smaku” lub innym podobnym określeniem.

3.5.6. Odniesienia do OG

Oprócz **zalecenia**, że nie należy stosować żadnych „porównywalnych” składników (z wyjątkiem innych napojów spirytusowych zgodnie z przepisami dotyczącymi odniesień), wszelkie odniesienia do napoju spirytusowego zawierające oznaczenie geograficzne powinny również spełniać warunek, że smak jest rozpoznawalny i wynika głównie z tego OG.

Ostatni ze wspomnianych wymogów sprawia, że kontrole są szczególnie kłopotliwe, ponieważ skontrolowanie obecności autentycznej whisky lub okowity morelowej w środkach spożywczych takich jak ciasto, czekolada lub jogurt jest już dość trudne, ale jeszcze trudniejsze jest sprawdzenie pod względem analitycznym i organoleptycznym, czy na przykład whisky to *Scotch Whisky* lub czy okowita morelowa to *Kecskeméti Barackpálinka*.

Zaleca się, aby kontrole opierały się głównie na dokumentacji, do której można uzyskać dostęp na terenie zakładu produkcyjnego podczas kontroli na miejscu: producent środków spożywczych, takich jak ciasto, czekolada itp. (wymienionych w powyższych przykładach), może zostać wezwany do wskazania dostawcy napojów spirytusowych z OG oraz do przedstawienia rachunków i dokumentacji.

Może obowiązywać również specjalna umowa z dostawcą dotycząca autentyczności produktu. Obecność takiej dokumentacji może pomóc w udowodnieniu autentyczności. Brak dokumentacji od dostawcy nie musi jednak oznaczać oszustwa, ale może być podstawą do przeprowadzenia dalszego postępowania wyjaśniającego.

Jeżeli identyfikowalność na podstawie dokumentacji papierowej nie daje wystarczającej gwarancji i nadal istnieją wątpliwości, można wykonać badania analityczne.

W zależności od przypadku właściwe może być zastosowanie analizy spektroskopii mas izotopowych i skorzystanie z baz danych izotopowych jako punktu odniesienia.

#40 – Przykłady:

Na seminarium związanym z kontrolami zorganizowanym przez DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG AGRI) w 2018 r. przedstawiono przykład sposobu, w jaki można sprawdzić, czy wódka została wyprodukowana w Polsce czy w Szwecji, używając wartości izotopowych wykorzystywanej wody, ponieważ są one inne na północy.

W przypadku napoju *Kecskeméti Barackpálinka* wykorzystuje się morele, które mogą nadawać specyficzną formę możliwą do prześledzenia podczas analizy izotopowej.

Oczywiście takie analizy mogą wydawać się skomplikowane, ale jest to jedynie potencjalna metoda identyfikacji produktu, a nie wymóg o charakterze systemowym. To do właściwego organu należy określenie najlepszego narzędzia do wykorzystania.

4. MIESZANINY

Art. 3 pkt 9 i 10	Definicje
Art. 13 ust. 3 i 4	Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

4.1. Czym są mieszaniny

Przy spełnieniu określonych warunków nazwy napojów spirytusowych (kategorie lub OG) można podać w opisie, prezentacji i etykietowaniu napojów spirytusowych, które zostały wyprodukowane przez połączenie różnych składników alkoholowych.

Zgodnie z art. 3 pkt 10 „mieszanina» oznacza napój spirytusowy, który został poddany mieszaniu», natomiast zgodnie z art. 3 pkt 9 „mieszanie» oznacza łączenie napoju spirytusowego, który należy do kategorii napojów spirytusowych określonej w załączniku I albo oznaczenia geograficznego, z jednym lub większą liczbą niżej wymienionych:

- a) innymi napojami spirytusowymi, które nie należą do tej samej kategorii napojów spirytusowych określonych w załączniku I;
- b) destylatami pochodzenia rolniczego;
- c) alkoholem etylowym pochodzenia rolniczego”.

Mieszaniny to napoje spirytusowe powstałe w wyniku połączenia różnych składników alkoholowych
(tj. napojów spirytusowych, destylatów, alkoholu etylowego)

Inne środki spożywcze mogą zostać dodane wyłącznie poprzez ich wykorzystanie jako składników w produkcji napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych wchodzących w skład mieszaniny.

Typowym przykładem takich napojów spirytusowych, za pośrednictwem których dodaje się inne środki spożywcze, są likiery, które zgodnie z wymogami dotyczącymi napojów spirytusowych kategorii 33 mogą być produkowane przez dodanie produktów słodzących, środków aromatyzujących, produktów pochodzenia rolniczego lub środków spożywczych do alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego, destylatów pochodzenia rolniczego, napoju spirytusowego lub napojów spirytusowych bądź ich połączenia.

Poprzez dodanie likieru do mieszaniny wszystkie składniki wykorzystane do produkcji tego likieru zostają również wprowadzone do samej mieszaniny.

#41 – Przykłady dozwolonych mieszanin:

- 1) **koktajl Angel Face** (gin, brandy morelowe, Calvados);
- 2) **likier Grand Marnier*** (likier pomarańczowy i Cognac);
- 3) **koktajl B & B** (Cognac i Bénédictine = likier ziołowy);
- 4) **koktajl Black Nail** (Irish Whisky i Irish Mist).

* Nawiązanie do nazwy marki ma tu charakter jedynie informacyjny (Grand Marnier jest słynnym likierem o znanej kompozycji składników alkoholowych).

Uwaga: Mieszaniny dwóch ściśle określonych kategorii napojów spirytusowych innych niż likiery – np. brandy zbożowej (kategoria 3 w załączniku I, która wymaga minimalnej zawartości alkoholu wynoszącej 35 % obj.) oraz Williams (kategoria 9 w załączniku I, która wymaga minimalnej zawartości alkoholu na poziomie 37,5 % obj.) – powinny mieć faktyczną zawartość alkoholu odpowiadającą obliczonej łącznej minimalnej zawartości alkoholu w tych dwóch napojach, tj. na przykład 36,5 % obj. W rzeczywistości w przypadku dodania wody lub innych płynów w taki sposób, że zawartość alkoholu w dowolnym napoju spirytusowym jest niższa od minimalnej zawartości przewidzianej w odnośnej kategorii napoju spirytusowego określonej w załączniku I, w nazwie prawnej tego napoju spirytusowego nie można już używać żadnej z nazw ustanowionych w stosownej kategorii, niezależnie od tego, czy w opisie, prezentacji i na etykiecie produktu końcowego podano kategorię napoju spirytusowego lub większą ich liczbę. To samo ma zastosowanie, jeżeli środki aromatyzujące, barwniki lub produkty słodzące są dodawane z naruszeniem wymogów określonych dla odnośnej kategorii napoju spirytusowego. W takim przypadku napój końcowy nie stanowiłby mieszaniny w rozumieniu art. 3 pkt 9 i 10 i nie mógłby być opatrzony etykietą jako taki zgodnie z przepisami dotyczącymi etykietowania mieszanin, a nazwy wykorzystanych napojów spirytusowych mogłyby zostać umieszczone jedynie w wykazie składników przewidzianym w art. 18–22 rozporządzenia FIC.

Uwaga: Do celów rozporządzenia RNS jedynie koktajle powstałe wyłącznie w wyniku połączenia różnych kategorii napojów spirytusowych, destylatów pochodzenia rolniczego i/lub EAAO można uznawać za mieszaniny i opatrywać etykietą jako takie. Ponadto warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania mieszanin mają zastosowanie wyłącznie do napojów w opakowaniach jednostkowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że w przypadku niektórych receptur gotowych do spożycia koktajli likiery mogą zawierać np. cukier i środki spożywcze (np. soki owocowe/przetwory mleczne) niezbędne do przygotowania koktajlu. W takim przypadku koktajl można nadal uznawać za mieszaninę i opatrywać etykietą jako mieszaninę, pod warunkiem że wykorzystane likiery spełniają wymogi przewidziane dla napoju spirytusowego kategorii 33 (w szczególności dotyczące minimalnej zawartości alkoholu i minimalnej zawartości cukru) oraz że powstały napój pozostaje napojem spirytusowym, np. ma minimalną zawartość alkoholu wynoszącą 15 % obj.

4.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

4.2.1. Zasady ogólne

Art. 13 ust. 3 przewiduje ogólne warunki stosowania i etykietowania mieszanin.

Aby chronić nazwy napojów spirytusowych (kategorie lub OG) przed ich bezprawnym wykorzystywaniem, art. 13 ust. 3 akapit pierwszy stanowi, że w przypadku mieszanin nazwy te „mogą być wskazane jedynie w wykazie składników alkoholowych w tym samym polu widzenia co nazwa prawna napoju spirytusowego”.

Jeżeli mieszanina nie odpowiada żadnej kategorii napoju spirytusowego, jej **nazwą prawną** będzie „napój spirytusowy”.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 akapit drugi w takim przypadku wykazowi składników alkoholowych mieszaniny musi towarzyszyć co najmniej jedno z następujących określeń: „mieszanina”, „mieszany” lub „mieszanina napojów spirytusowych”.

Wybrane określenie może poprzedzać wykaz składników alkoholowych lub następować po nim, lub być umieszczone w kolejnym wierszu w stosunku do niego, o ile pojawia się w tym samym polu widzenia, co sam wykaz i nazwa prawna mieszaniny.

Ponadto zarówno wykaz składników alkoholowych, jak i określenie towarzyszące umieszcza się przy zastosowaniu jednolitej czcionki tego samego kroju i koloru, której rozmiar wynosi połowę rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej lub mniej niż połowa tego rozmiaru (art. 13 ust. 3 akapit drugi).

Co więcej, objętościową zawartość czystego alkoholu w każdym składniku alkoholowym wyraża się na etykiecie przynajmniej raz w procentach, w porządku malejącym według ilości użytych w mieszaninie (art. 13 ust. 3 akapit trzeci).

Uwaga: Do celów przepisów dotyczących etykietowania mieszanin na podstawie rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych **składnikami alkoholowymi** są napoje spirytusowe (jako takie), alkohol etylowy pochodzenia rolniczego albo destylaty pochodzenia rolniczego, jak wskazano w art. 3 pkt 9 rozporządzenia w sprawie napojów spirytusowych. Z drugiej strony w wykazie składników regulowanym art. 18–22 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności pojedyncze składniki napoju spirytusowego muszą zostać wyszczególnione (tj. składniki likieru pomarańczowego, który jest napojem spirytusowym jako takim, musiałyby zostać określone w wykazie składników zgodnie z rozporządzeniem w sprawie informacji o żywności jako np. alkohol etylowy pochodzenia rolniczego, cukier i aromat pomarańczowy).

#42 – Przykłady dozwolonego etykietowania mieszanin, które nie należą do kategorii napoju spirytusowego:

Mieszanina napojów spirytusowych

Scotch Whisky (60 %), okowita zbożowa (30 %), alkohol etylowy z jęczmienia (10 %)

Napój spirytusowy

Mieszanina Kirsch Veneto (50 %), Williams trentino (35 %), destylat jabłkowy (15 %)

Mieszany rum (60 %) i brandy (40 %)

Napój spirytusowy

4.2.2. Mieszaniny odpowiadające kategorii napoju spirytusowego

W art. 13 ust. 4 określono szczegółowe warunki stosowania i etykietowania mieszanin odpowiadających jednej kategorii napojów spirytusowych lub większej ich liczbie.

Dotyczy to zazwyczaj likierów będących napojami spirytusowymi kategorii 33. W takim przypadku nazwą prawną mieszaniny będzie jedna z nazw prawnych przewidzianych w odnośnej kategorii (np. „likier”, „krem”).

Ponadto jeżeli chodzi o mieszaniny odpowiadające jednej kategorii lub większej ich liczbie, nazwy napojów spirytusowych (kategorie lub OG) wykorzystywanych w produkcji mieszaniny mogą widnieć:

- „a) wyłącznie w wykazie składników alkoholowych zawartych w mieszaninie, przy zastosowaniu jednolitej czcionki tego samego kroju i koloru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej; oraz
- b) co najmniej raz w tym samym polu widzenia co nazwa prawna mieszaniny”.

Co więcej, objętościową zawartość czystego alkoholu w każdym składniku alkoholowym wyraża się na etykiecie przynajmniej raz w procentach, w porządku malejącym według ilości użytych w mieszaninie (art. 13 ust. 4 akapit trzeci).

Podsumowując, różnice między mieszaninami a) nienależącymi do kategorii napoju spirytusowego a mieszaninami b) należącymi do kategorii napoju spirytusowego ograniczają się do następujących kwestii:

- 1) nazwa prawna a) jest nazwą rodzajową „napój spirytusowy”, natomiast w przypadku b) jest to jedna z nazw prawnych dozwolonych w kategorii napojów spirytusowych lub kategoriach napojów spirytusowych, do których należy dana mieszanina;
- 2) w przypadku b) wykazowi składników alkoholowych nie musi towarzyszyć określenie oznaczające mieszaninę („mieszanina”, „mieszany” lub „mieszanina napojów spirytusowych”).

Pozostałe warunki etykietowania są takie same w obu przypadkach.

#44 – Przykłady dozwolonego etykietowania mieszanin odpowiadających kategorii napoju spirytusowego:

Likier

Cognac (51 %) i likier pomarańczowy (49 %)

Likier

Krem kokosowy (60 %) i Rhum de la Martinique (40 %)

4.3. Weryfikacja

Weryfikacje opisu, prezentacji i etykietowania mieszanin dotyczy zgodności z następującymi warunkami:

Produkcja:

- 1) produktem końcowym jest napój spirytusowy zgodny co najmniej z definicją określoną w art. 2 rozporządzenia RNS (lub z wymogami ustanowionymi w załączniku I w odniesieniu do kategorii napoju spirytusowego, do której należy);
- 2) wykorzystano jedynie destylowane składniki alkoholowe (napoje spirytusowe, destylaty pochodzenia rolniczego i alkohol etylowy pochodzenia rolniczego lub ich połączenie), natomiast inne środki spożywcze mogą zostać dodane wyłącznie jako składniki do likierów odpowiadających kategorii 33 napoju spirytusowego określonej w załączniku I;

- 3) napój spirytusowy lub napoje spirytusowe, do których nawiązano w wykazie składników alkoholowych, spełniają wszystkie wymogi w zakresie ich produkcji określone w odnośnej kategorii napoju spirytusowego w załączniku I lub w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu dotyczącej OG, w tym wymogi co do minimalnej zawartości alkoholu.

Etykietowanie:

- 4) nazwą prawną jest „napój spirytusowy” w przypadku mieszanin nieodpowiadających kategorii napoju spirytusowego określonej w załączniku I lub jedna z nazw prawnych przewidzianych w kategorii napoju spirytusowego, do której należy mieszanina;
- 5) inne nazwy napojów spirytusowych (kategorie lub OG) widnieją wyłącznie w wykazie składników alkoholowych i towarzyszy im określenie wskazujące, że jest to mieszanina (jeżeli mieszanina nie należy do kategorii napoju spirytusowego);
- 6) wykaz składników alkoholowych i określenie towarzyszące umieszcza się w tym samym polu widzenia co nazwę prawną mieszaniny i zapisuje jednolitą czcionką tego samego kroju i koloru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej;
- 7) objętościową zawartość czystego alkoholu w każdym składniku alkoholowym wyraża się na etykiecie przynajmniej raz w procentach, w porządku malejącym według ilości użytych w mieszaninie.

5. NAPOJE SPIRYTUSOWE Poddane KUPAŻOWANIU

Art. 3 pkt 11 i 12	Definicje
Art. 13 ust. 3a	Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

5.1. Czym są napoje spirytusowe poddane kupażowaniu

Zgodnie z art. 3 pkt 12 „napój spirytusowy poddany kupażowaniu» oznacza napój spirytusowy poddany kupażowaniu”, natomiast zgodnie z art. 3 pkt 11 „kupażowanie» oznacza połączenie dwóch lub większej liczby napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii, lecz różniących się nieznacznie składem, co jest spowodowane jednym lub większą liczbą następujących czynników:

- metodą stosowaną w produkcji,
- użytej aparaturą destylacyjną,
- okresem leżakowania lub dojrzewania,
- geograficznym obszarem produkcji;

napój spirytusowy wytworzony w ten sposób należy do tej samej kategorii napojów spirytusowych, co oryginalne napoje spirytusowe przed kupażowaniem”.

Napoje spirytusowe poddane kupażowaniu to napoje spirytusowe powstałe w wyniku **połączenia różnych napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii napojów spirytusowych**. Napoje spirytusowe poddane kupażowaniu same należą zatem do tej samej kategorii napojów spirytusowych.

W większości przypadków różne napoje spirytusowe tej samej kategorii są łączone w celu osiągnięcia pewnych pożądanych właściwości organoleptycznych lub zagwarantowania jednolitych cech napoju spirytusowego we wszystkich latach produkcji.

Na przykład w przemyśle Scotch Whisky, mistrzowie kupażowania wybierają określone rodzaje whisky single malt i single grain, aby stworzyć określone marki kupażowanej Scotch Whisky.

Jest to powszechna praktyka produkcyjna, która nie wzbudza żadnych obaw co do możliwości wprowadzania konsumentów w błąd.

Definicja napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu obejmuje jednak również połączenie napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii, ale jednocześnie do różnych oznaczeń geograficznych (np. Cognac i Armagnac) lub napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii, z których jedna jest oznaczeniem geograficznym, a druga nie (np. Kirsch i Kirsch d'Alsace).

Aby chronić renomę oznaczeń geograficznych, prawodawca rozszerzył zakres analogicznych warunków stosowania i przepisów dotyczących etykietowania, przewidzianych już dla mieszanin, na napoje spirytusowe poddane kupażowaniu należące do różnych oznaczeń geograficznych lub jedynie częściowo należące do oznaczeń geograficznych (art. 13 ust. 3a ⁽³⁷⁾).

5.2. Warunki stosowania i przepisy dotyczące etykietowania

Art. 13 ust. 3a określa ogólne warunki stosowania i etykietowania napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu.

Nazwą prawną będzie jedna z nazw prawnych przewidzianych w odniesieniu do kategorii napojów spirytusowych, do której należy napój spirytusowy poddany kupażowaniu.

Oczywiście, z zastosowaniem art. 10 ust. 5 lit. a), nazwa prawna może zostać uzupełniona lub zastąpiona oznaczeniem geograficznym napoju spirytusowego, jeżeli spełnione są wszystkie wymogi określone w dokumentacji technicznej/specyfikacji produktu.

W przypadku napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu, należących do różnych oznaczeń geograficznych lub jedynie częściowo należących do oznaczeń geograficznych, zastosowanie mają następujące przepisy dotyczące etykietowania:

- a) zgodnie z art. 13 ust. 3a akapit drugi lit. a) pkt (i) nazwy odpowiadające napojom spirytusowym, które zostały poddane kupażowaniu, mogą widnieć „wyłącznie w wykazie składników alkoholowych zawartych w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu, przy zastosowaniu jednolitej czcionki tego samego kroju i koloru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej”;
- b) zgodnie z art. 13 ust. 3a akapit drugi lit. a) pkt (ii) nazwy te muszą widnieć „co najmniej raz w tym samym polu widzenia, co nazwa prawna napoju spirytusowego poddanego kupażowaniu”;
- c) zgodnie z art. 13 ust. 3 akapit drugi lit. b) wykazowi składników alkoholowych musi towarzyszyć co najmniej jedno z następujących określeń: „napój spirytusowy poddany kupażowaniu”, „kupażowanie” lub „kupażowany”. Wybrane określenie może poprzedzać wykaz składników alkoholowych lub następować po nim, lub być umieszczone w kolejnym wierszu w stosunku do niego, o ile pojawia się w tym samym polu widzenia, co sam wykaz i nazwa prawna napoju spirytusowego poddanego kupażowaniu;
- d) zgodnie z art. 13 ust. 3 akapit drugi lit. c) objętościową zawartość czystego alkoholu w każdym składniku alkoholowym wyraża się na etykiecie przynajmniej raz w procentach, w porządku malejącym według ilości użytych w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu.

Uwaga: Powyższe przepisy służą przede wszystkim ochronie renomy niektórych oznaczeń geograficznych. W związku z tym nie mają one zastosowania do napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu należących do tego samego oznaczenia geograficznego lub z których żaden nie należy do oznaczenia geograficznego, ponieważ kupażowanie jest powszechnym procesem produkcyjnym stosowanym do produkcji niektórych napojów spirytusowych, a wyszczególnienie ilości każdego z różnych napojów spirytusowych w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu nie jest istotne.

#43 – Przykłady dozwolonego etykietowania napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu należących do różnych oznaczeń geograficznych lub jedynie częściowo należących do oznaczeń geograficznych:

Kupażowana okowita z wina

Cognac (51 %) i Armagnac (49 %)

Whisky

BLEND

Hiszpańska whisky (75 %) + Irish Whiskey (20 %) + kanadyjska whisky (5 %)

⁽³⁷⁾ Wprowadzone rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/1096 z dnia 21 kwietnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 w odniesieniu do przepisów dotyczących etykietowania napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu (Dz.U. L 238 z 6.7.2021, s. 1).

5.3. Weryfikacja

Weryfikacja opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu dotyczy zgodności z następującymi warunkami:

Produkcja:

- 1) W napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu można połączyć wyłącznie napoje spirytusowe tej samej kategorii: napoje te można rozróżnić jedynie dzięki nieznacznym różnicom w składzie wynikającym z czynników wymienionych w art. 3 pkt 11 rozporządzenia RNS (zob. § 5.1 powyżej);
- 2) produkt końcowy należy do tej samej kategorii napojów spirytusowych, co napoje spirytusowe połączone w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu;

Etykietowanie napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu:

- 3) nazwą prawną jest jedna z nazw prawnych przewidzianych dla kategorii napojów spirytusowych, do której należy napój spirytusowy poddany kupażowaniu;
- 4) nazwa prawna może zostać uzupełniona lub zastąpiona oznaczeniem geograficznym napoju spirytusowego, jeżeli spełnione są wszystkie stosowne wymogi;
- 5) w przypadku napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu należących do różnych OG lub jedynie częściowo należących do oznaczeń geograficznych:
  - a. nazwy napojów spirytusowych wchodzących w skład napoju spirytusowego poddanego kupażowaniu (kategorii lub OG) widnieją wyłącznie w wykazie składników alkoholowych;
  - b. wykaz składników alkoholowych zamieszczono przy zastosowaniu jednolitej czcionki tego samego kroju i koloru, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy prawnej;
  - c. wykaz składników alkoholowych widnieje co najmniej raz w tym samym polu widzenia, co nazwa prawna napoju spirytusowego poddanego kupażowaniu;
  - d. wykazowi składników alkoholowych towarzyszy określenie wskazujące, że jest to napój spirytusowy poddany kupażowaniu;
  - e. objętościową zawartość czystego alkoholu w każdym składniku alkoholowym wyraża się na etykiecie przynajmniej raz w procentach, w porządku malejącym według ilości użytych w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu.

6. TABELE PRZEGLĄDOWE

6.1. Wyrażenia złożone

DEFINICJA: Art. 3 pkt 2	Połączenie (w wyniku którego powstaje napój alkoholowy) jednej nazwy napoju spirytusowego (kategorii lub OG) z: <ol style="list-style-type: none"> 1) nazwą lub przymiotnikiem pochodnym jednego lub większej liczby środków spożywczych (innych niż napój alkoholowy oraz innych niż środki spożywcze użyte do produkcji tego napoju spirytusowego) lub 2) określeniem „likier” lub „krem”.
WARUNKI STOSOWANIA: Art. 11	<ol style="list-style-type: none"> a) Cały alkohol pochodzi z napoju spirytusowego, o którym mowa w wyrażeniu złożonym, z wyjątkiem alkoholu występującego w środkach aromatyzujących, barwnikach i innych dozwolonych składnikach. b) Brak rozcieńczenia jedynie wodą zmniejszającą zawartość alkoholu do poziomu poniżej wymaganego % obj.
WYMOGI DOTYCZĄCE ETYKIETOWANIA: Art. 11	<ul style="list-style-type: none"> — Niestosowanie określeń „alkohol”, „spirytusowy”, „napój”, „napój spirytusowy” i „woda” w wyrażeniu złożonym — Nazwa (prawna): <ul style="list-style-type: none"> — „napój spirytusowy” w przypadku napojów spirytusowych niespełniających wymogów żadnej z kategorii, — wyrażenia złożone łączące nazwę napoju spirytusowego z określeniem „likier” lub „krem” w odniesieniu do napoju spirytusowego spełniającego odpowiednie wymogi kategorii 33 w załączniku I, lub — nazwa napoju alkoholowego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie informacji o żywności, jeżeli nie jest to napój spirytusowy — Zapisywanie wyrażeń złożonych czcionką nieprzekraczającą rozmiaru czcionki, którą zapisano nazwę (prawną)

	<ul style="list-style-type: none"> — Zapisywanie wyrażeń złożonych przy użyciu jednorodnych znaków (ta sama czcionka, wielkość, kolor) — Nierozdzielanie wyrażeń złożonych jakimikolwiek elementami tekstowymi lub graficznymi, które nie stanowią ich części — W przypadku połączenia, w wyniku którego powstaje napój spirytusowy, jego nazwie prawnej zawsze musi towarzyszyć wyrażenie złożone, oba elementy znajdują się w tym samym polu widzenia
--	--

6.2. Odniesienia

<p>DEFINICJA: Art. 3 pkt 3</p>	<p>Bezpośrednie lub pośrednie nawiązanie do jednego lub kilku napojów spirytusowych (kategorii lub OG) w (opisie), prezentacji i etykietowaniu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) środków spożywczych innych niż napoje alkoholowe 2) napojów alkoholowych innych niż napoje spirytusowe 3) likierów (napojów spirytusowych kategorii 33–40) 4) napojów spirytusowych innych niż likiery (w ograniczonych, szczególnych przypadkach nie kwalifikujące się jako wyrażenie złożone ani mieszaniny)
<p>WARUNKI STOSOWANIA: Art. 12</p>	<ol style="list-style-type: none"> a) Cały (dodany) alkohol pochodzi z napoju spirytusowego (z wyjątkiem odniesień do beczek napojów spirytusowych) b) Wyłącznie w przypadku OG napoju spirytusowego: produkt objęty nazwą oznaczenia geograficznego powinien być stosowany w ilości wystarczającej (wartość w % wskazuje się na etykiecie) do nadania środkowi spożywczemu, o którym mowa, podstawowych właściwości (smak, który wynika głównie z obecności OG lub – jeżeli nie można tego udowodnić – odpowiednich dowodów w postaci dokumentów) c) Wyłącznie w przypadku OG napoju spirytusowego: nie wykorzystano żadnego „porównywalnego” składnika
<p>WYMOGI DOTYCZĄCE ETYKIETOWANIA: Art. 12</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Wyłącznie dla pkt 1): przepisy określone w rozporządzeniu FIC — Wyłącznie dla pkt 2): nazwa = nazwa napoju alkoholowego zgodnie z rozporządzeniem FIC — Wyłącznie dla pkt 3): nazwa prawna = „likier”, nazwa prawna innej kategorii likierów, której wymogi spełnia oraz zakaz stosowania określenia „cream” w języku angielskim — Wyłącznie dla pkt 4): nazwa prawna = dowolna z nazw dozwolonych w kategorii napojów spirytusowych, której wymogi zostały spełnione (nazwa prawna „napój spirytusowy” dopuszczalna wyłącznie w przypadku odniesień do beczek napojów spirytusowych) — Dla pkt 2)–4): odniesienia nie umieszcza się w tym samym wierszu co nazwa (prawna) napoju alkoholowego, przy czym rozmiar czcionki nie może być większy niż połowa rozmiaru czcionki zastosowanej do nazwy (prawnej) i (możliwego) wyrażenia złożonego (z wyjątkiem odniesień do beczek napojów spirytusowych, w przypadku których można wykorzystać ten sam rozmiar czcionki co dla nazwy prawnej i możliwego wyrażenia złożonego) — Dla pkt 3) i 4): odniesienie zawsze występuje razem z nazwą prawną napoju spirytusowego: oba elementy znajdują się w tym samym polu widzenia — Dla pkt 2) i 3): w wykazie składników alkoholowych co najmniej raz wskazuje się w porządku malejącym % zawartości alkoholu

6.3. Mieszaniny

<p>DEFINICJA: Art. 3 pkt 9 i 10</p>	<p>Połączenia różnych destylowanych składników alkoholowych, tj. napojów spirytusowych (kategorie lub OG), alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego lub destylatów pochodzenia rolniczego, w wyniku których powstaje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) napój spirytusowy nienależący do danej kategorii lub 2) napój spirytusowy należący do danej kategorii (np. likier)
--	---

<p>WYMOGI DOTYCZĄCE ETYKIETOWANIA: Art. 13 ust. 3 i 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Wyłącznie dla pkt 1): nazwa prawna = „napój spirytusowy” — Wyłącznie dla pkt 2): nazwa prawna = nazwa kategorii — Nazwy napojów spirytusowych (kategorie lub OG) wymienia się jedynie w wykazie składników alkoholowych w tym samym polu widzenia, co nazwę prawną — W wykazie składników alkoholowych co najmniej raz wskazuje się w porządku malejącym % zawartości alkoholu każdego z tych składników w mieszaninie — Wyłącznie dla pkt 1): jeżeli przedstawiono wykaz składników alkoholowych, podaje się jedno z określeń: „mieszanina”, „mieszany” lub „mieszanina napojów spirytusowych”
--	---

6.4. Napoje spirytusowe poddane kupażowaniu

<p>DEFINICJA: Art. 3 pkt 11 i 12</p>	<p>Połączenia różnych napojów spirytusowych należących do tej samej kategorii różniących się nieznacznie pod względem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) metody stosowanej w produkcji; 2) użytej aparatury destylacyjnej; 3) okresu leżakowania lub dojrzewania lub 4) obszaru geograficznego produkcji
<p>WYMOGI DOTYCZĄCE ETYKIETOWANIA: Art. 13 ust. 3a</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Nazwa prawna = nazwa kategorii (która może zostać uzupełniona lub zastąpiona nazwą OG) WYŁĄCZNIE w przypadku napojów spirytusowych poddanych kupażowaniu o różnych OG lub o OG i bez OG: — nazwy innych napojów spirytusowych (kategorie lub OG) wymieniane jedynie w wykazie składników alkoholowych w tym samym polu widzenia, co nazwa prawna, podaje się co najmniej raz — Jeżeli przedstawiono wykaz składników alkoholowych, podaje się jedno z określeń: „napój spirytusowy poddany kupażowaniu”, „kupażowanie” lub „kupażowany” — W wykazie składników alkoholowych co najmniej raz wskazuje się w porządku malejącym % zawartości alkoholu każdego z tych składników w napoju spirytusowym poddanym kupażowaniu